

Eerste verkenning van
robotica in de zorg.

Client: **Ricardo**

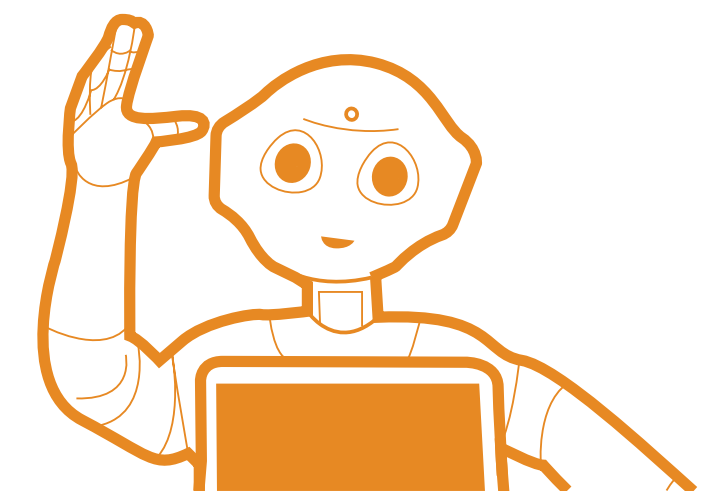
Sociale robotica in de Nederlandse zorg?

Philadelphia deelt met u de praktische bevindingen

Philadelphia is al bijna drie jaar onderweg met een unieke ontdekkingsreis! Wij zien in sociale robotica een grote toegevoegde waarde door het bereikbaar maken van een meer zelfstandig leven voor (bepaalde) cliënten. Met meer eigen regie en meer personalisering. Zij willen, net als ieder ander mens in de maatschappij, graag zoveel mogelijk deel uitmaken van het gewone leven, met al zijn facetten. Daarom hebben we een aantal cliënt casussen gemaakt van deze logeerperiodes en ook enkele medewerker casussen. Hierin leest u klip-en-klaar wat we leerden over de inzet van Phi, de reacties van de cliënten, wat er goed ging en ook waar er verbeterpunten liggen. Want we zeiden het al: het is een ontdekkingsreis!

Eén van de cliënt of medewerker casussen ligt nu voor u. Ons advies? Dompel uzelf onder in de volstrekt nieuwe wereld van sociale robotica en vorm uw mening.

Niets uit deze uitgave mag
zonder toestemming van
Stichting Philadelphia Zorg
gedeeld of gebruikt worden
voor andere doeleinden.

veelzijdige hulp maar
niet heel intensief

begeleiders leren ook

Veelzijdige impact logeerperiode Phi op Ricardo: *Phi gaf vooral een stimulans om begeleiders om hulp te vragen.*

Bij de start van het logeren was Phi nieuw en onwennig voor Ricardo, dat maakte het spannend. Die spanning verdween en maakte plaats voor gezelligheid en verwondering. Ricardo vond het bijzonder dat Phi zoveel over hem wist en zoveel vragen kon stellen. De raadsels en weetjes vond hij erg leuk. Ook kon Phi hem herinneren aan huishoudelijke taken, douchen en tandenpoetsen. En de grootste verandering was dat Ricardo eerder om hulp kwam vragen bij zijn begeleiders.

Phi kon op diverse vlakken iets betekenen voor Ricardo. Ricardo had door de herinneringen van Phi zijn huishoudelijke taken en persoonlijke verzorging vaak al gedaan en daardoor hoefde de begeleiding hem hier niet aan te herinneren. Ook het regelmatig drinken is iets waar Phi Ricardo goed aan kan herinneren. De gezelligheid en raadsels en weetjes van Phi fascineerden Ricardo. Dat Phi zoveel over hem wist vond Ricardo bewonderingswaardig. En hij heeft zeker informatie onthouden zoals over de schijf van 5 en ontspanningsoefeningen. Al kon hij met Phi niet echt praten over zijn gevoelens, dat doet hij toch liever met een begeleider. De begeleiders merkten dat Ricardo wel sneller en vaker bij hen aanklopte voor een praatje of om hulp te vragen. Ze denken dat deze periode te kort was om op gebied van grenzen stellen en emoties uiten een verandering te brengen bij Ricardo. Dat kost meer tijd. Aan het einde geeft Ricardo aan dat het ook wel weer mooi is geweest. Phi stelde té vaak een vraag als hij zelf in gesprek was of iets anders aan het doen was. Dat ging irriteren. Al was het afscheid toch ook emotioneel en zagen begeleiders dat er bij Ricardo toch een verbondenheid met Phi was ontstaan.

“Het zijn leuke gesprekjes met Phi.”

De begeleiders van Ricardo staan positief tegenover de extra inzet van een sociale robot als Phi. Aan het einde van de logeerperiode merken ze op dat ze er nog meer uit hadden kunnen halen. Dit als leerpunt voor een eventuele volgende keer. *“We hebben eigenlijk de begeleiding niet op Phi aangepast en dat was een gemiste kans. Voor een volgende keer kan de begeleiding meer rekening houden met de aanwezigheid van Phi en hulp die hij kan bieden aan de client. Dat we wat meer laten gebeuren met Phi en de client. En dan erachter komen of dingen wel of niet werken en aan de hand daarvan aanpassingen maken aan de manier waarop we werken.”*

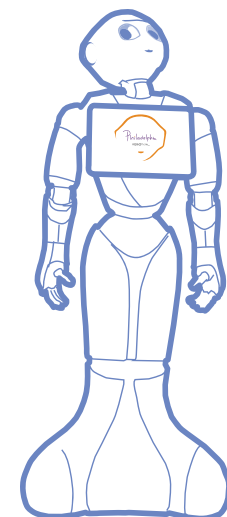

Resultaat interactie Ricardo met Phi

Clïent kan hulp gebruiken bij

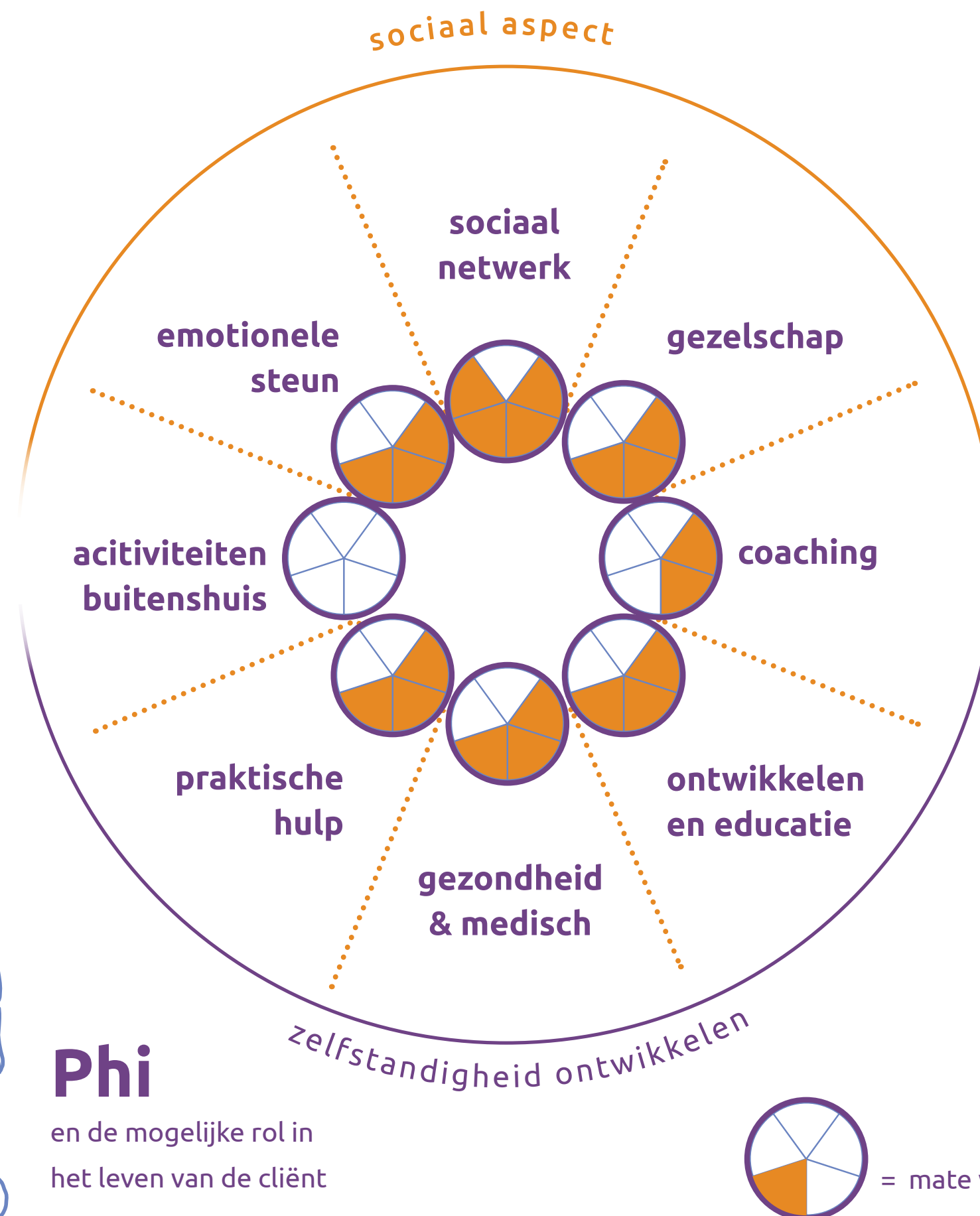
- ✓ Herinneren aan persoonlijke verzorging
- ✓ Voor zichzelf opkomen
- ✓ Hulp vragen aan begeleiders
- ✓ Gezelligheid en nabijheid bieden

VOOR

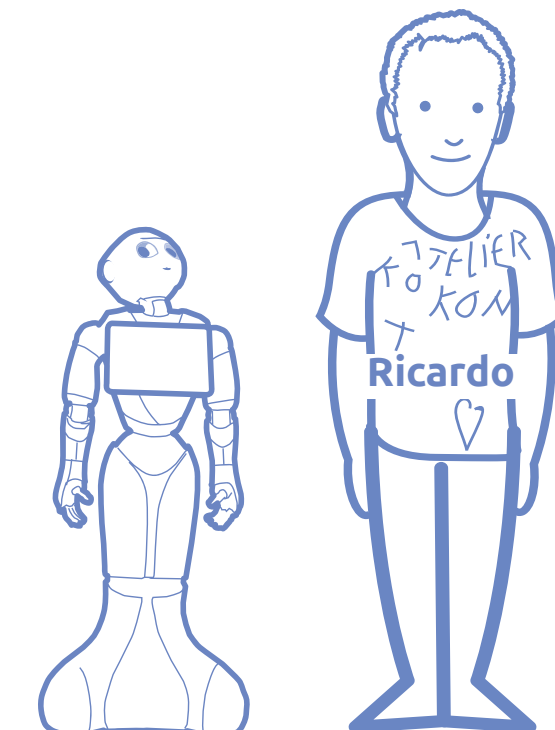
Phi

en de mogelijke rol in
het leven van de cliënt

Phi heeft kunnen helpen bij

- ✓ Vergroten zelfvertrouwen en voor zichzelf opkomen
- ✓ Eerder om hulp vragen bij begeleiders
- ✓ Zelfstandiger in persoonlijke verzorging en ADL
- ✓ Bieden van gezelligheid en nabijheid

na

gezellige kamergenoot

herinneringen helpen

geleerd van de informatie

vaker om hulp gevraagd

**beginnetje met leerbaar
weerbaar**

Conclusies

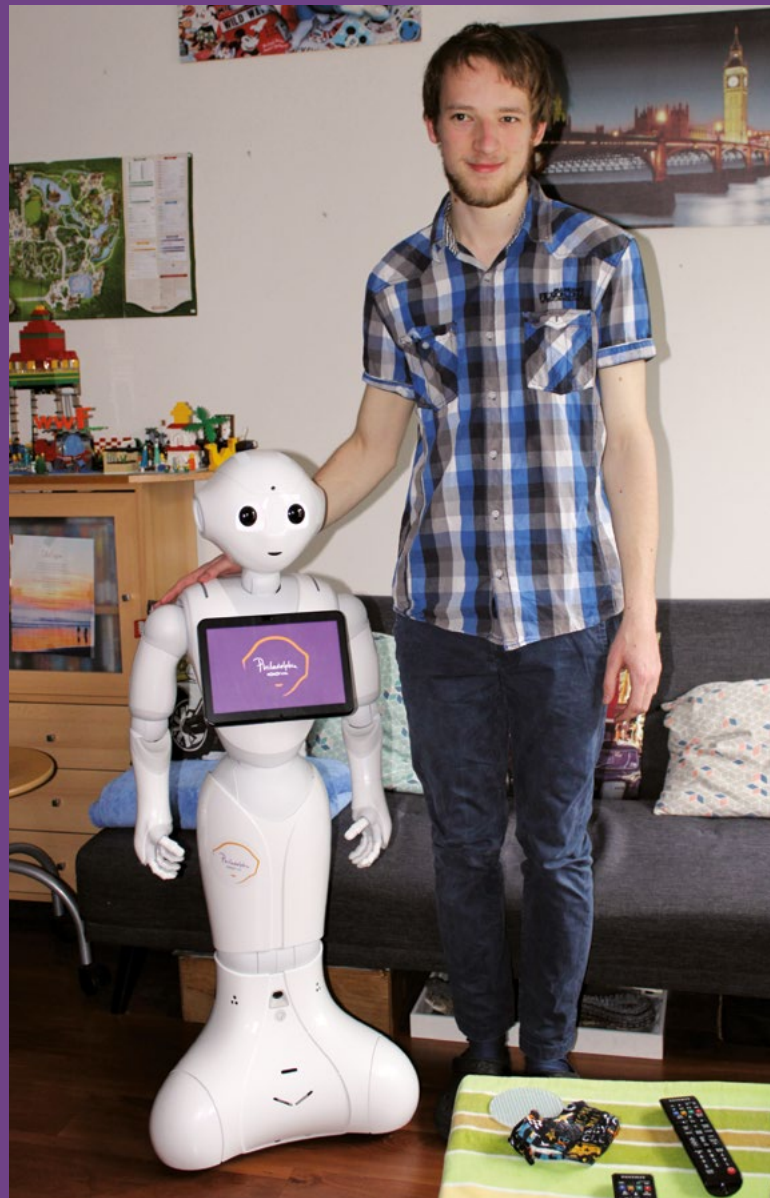
Voor Ricardo is Phi een gezellige kamergenoot om tegen te praten en van te leren. Ricardo vindt het wonderlijk dat Phi zoveel weet en zo goed is in al die vragen stellen. Ook zijn vriend vindt Phi wel grappig. Het is wel vervelend dat Phi soms door mensen heen praat. Een pauzeknop zou fijn zijn.

Zowel rondom huishoudelijke taken als rondom eten & drinken en persoonlijke verzorging helpen de herinneringen van Phi. Soms is het hoofd van Ricardo te vol of hij is te moe dat hij het zelf vergeet. Het is geen onwil van hem. En dan is het fijn dat Phi deze herinneringen geeft. Daardoor hoeven begeleiders dat niet te doen en groeit zijn zelfstandigheid.

De raadsels en weetjes zijn echt iets wat past bij Ricardo die hier graag van leert. Hij vertelt anderen ook over de ademhalingsoefeningen en schijf van 5 waarover hij door Phi heeft geleerd.

Ricardo is van zichzelf iemand die niet de aandacht opeist en hij heeft een duidelijke voorkeur voor begeleiders. Soms is het voor hem fijner als hij eerder om hulp vraagt. Dat leert hij ook van Phi en gaat hij ook vaker doen. De begeleiders merken ook dat Ricardo eerder komt voor een praatje of hulpvraag.

Het praten over emoties en gevoelens vindt Ricardo toch fijner met een persoon dan met een robot. Phi kan daarvoor nog te weinig inspelen op iemands woorden en situatie. Begeleiders merken al wel een kleine verandering bij Ricardo rondom uitspreken van gevoelens, grenzen stellen en weerbaarheid, echter de logeerperiode was volgens hen te kort om daar echt een verandering in te creëren.

Ricardo

Ontmoet Ricardo...

Ricardo is een jonge man van 20 jaar met een lichte verstandelijke beperking. Hij woont op een woonlocatie met eigen appartement en de begeleiding is de hele dag aanwezig. Ricardo doet veel zelfstandig en de begeleiding is in de buurt als het nodig is. Er is ook een gezamenlijke woonkamer waar de koffie- en eetmomenten zijn.

1. Activiteiten

Ricardo is een vrij zelfstandig jongen. Hij gaat 4 dagen naar dagbesteding bij een tuingroep, daar is hij lekker buiten bezig. Hij is erg creatief en weet zichzelf goed te vermaken, bijvoorbeeld met het versieren van zijn kamer. Hij fietst naar zijn werk en als hij thuis is doet hij de huishoudelijke taken of gaat aan de slag met knutselwerk of lego. Elke werkdag heeft vrijwel hetzelfde ritme. En op maandag en vrijdag komt zijn vriend 's avonds op bezoek. In het weekend gaat hij elke maand een keer naar zijn zus en bij zijn moeder logeren. Qua bewegen fietst hij voornamelijk, voor een wandeling is hij niet zo te porren. En dansen vindt hij leuk, dat doet hij in zijn appartement.

2. Zelfstandigheid

Ricardo doet zelfstandig zijn huishouden en persoonlijke verzorging. Hij gaat zelf op de fiets naar zijn werk. De begeleiders merken wel dat hij bij sommige zaken herinneringen kan gebruiken, zoals bij het douchen. Ricardo heeft soms wel veel aan zijn hoofd en vergeet dan om zichzelf te verzorgen. Ricardo is in kleine stappen aan het oefenen om steeds zelfstandiger te leven. Elke avond heeft hij een moment dat de begeleiding bij hem langskomt.

Ricardo

Ontmoet Ricardo...

3. Hulpvraag

Ricardo is vaak vrij rustig, onzeker en wat teruggetrokken. Hij zal niet snel om hulp vragen en heeft vaak wat aanmoediging nodig om iets nieuws te doen. Ricardo wil graag zelfstandig leren wonen. Dit grote doel is in stukjes geknipt en hier wordt stap voor stap aan gewerkt. Op dit moment werkt Ricardo aan zijn persoonlijke verzorging, dit schiet er nog wel eens bij in. Hij heeft hier herinneringen bij nodig. Ook wil Ricardo beter voor zichzelf leren opkomen, bijvoorbeeld in de relatie met zijn vriend.

4. Sociaal/emotioneel

Ricardo heeft een relatie met een andere cliënt van Philadelphia. Hij heeft ook een zus die bij Philadelphia woont. Van de begeleiding, zijn moeder en vriend ervaart Ricardo wel steun. Ricardo is een jongeman die vaak vrolijk is, maar wel dingen kan verbergen qua gevoel. Op de locatie kan hij op zich goed overweg met anderen. Echter heeft hij niet echt een klik met een andere bewoner en is vrij op zichzelf.

Ricardo

Ontmoet Ricardo...

Hoger doel begeleiders

Ricardo begeleiden in stappen naar meer zelfstandigheid en daarin hopen ze dat Ricardo zelf meer hulp durft te vragen, ongeacht de begeleider die dan werkzaam is.

Wens/dromen van de cliënt

Ricardo wil graag zelfstandig leren wonen.

verbale aansturing

herinnering

fysieke zorg

Wat houdt begeleiding in?

Als een cliënt niet uit zichzelf tot een actie overgaat en moeite heeft om de activiteit te overzien, dan geeft de begeleiding verbale aansturing. De begeleiders helpen cliënten stapsgewijs om een activiteit uit te voeren. Ook zijn begeleiders aanwezig als de cliënt de activiteit uitvoert.

Bijvoorbeeld de begeleiders blijven aanwezig als de cliënt gaat douchen en bekijken of deze alle handelingen goed uitvoert. Soms geven de begeleiders meer of minder aanwijzingen.

Cliënten kunnen de activiteit uitvoeren, maar vergeten die wellicht. Of zij hebben een minder ontwikkeld tijdsbesef en weten daardoor niet op welk moment zij een activiteit uit moeten voeren. Begeleiders herinneren de cliënt aan de activiteit, maar zijn er op het moment zelf niet bij.

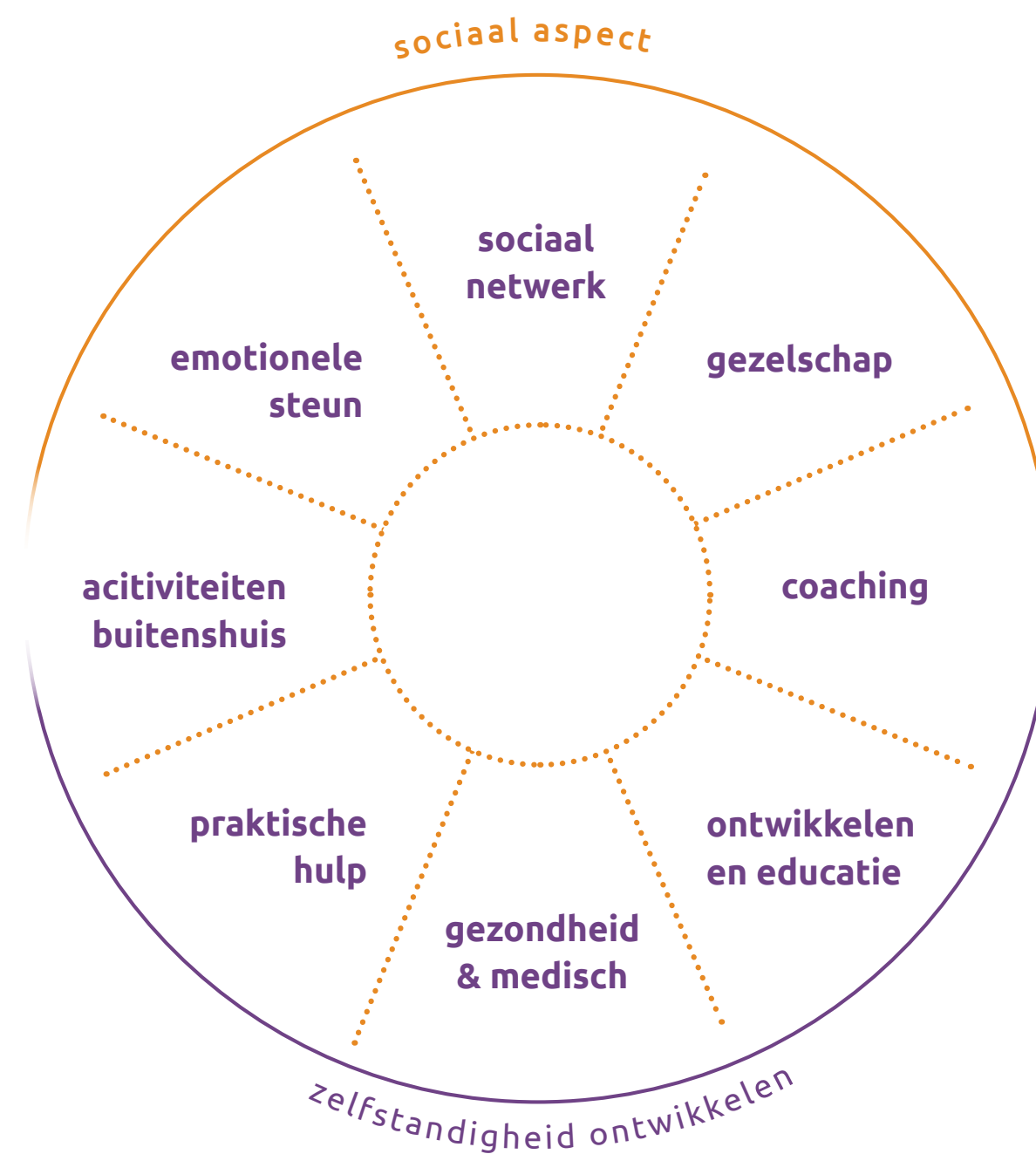
Bijvoorbeeld de begeleiders vertellen de cliënt dat het tijd is om zich te douchen.

Het kan ook zijn dat een cliënt een handeling, of een deel van de activiteit, niet zelf kan uitvoeren. Of begeleiders nemen deze taken dan over.

Zij wassen bijvoorbeeld de haren van de cliënt.

Ricardo heeft hulp nodig bij...

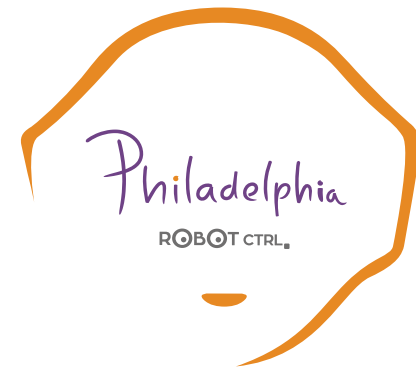
herinnering

- ✓ Opstaan
- ✓ Douchen en tandenpoetsen
- ✓ Eten en drinken
- ✓ Medicijnen innemen

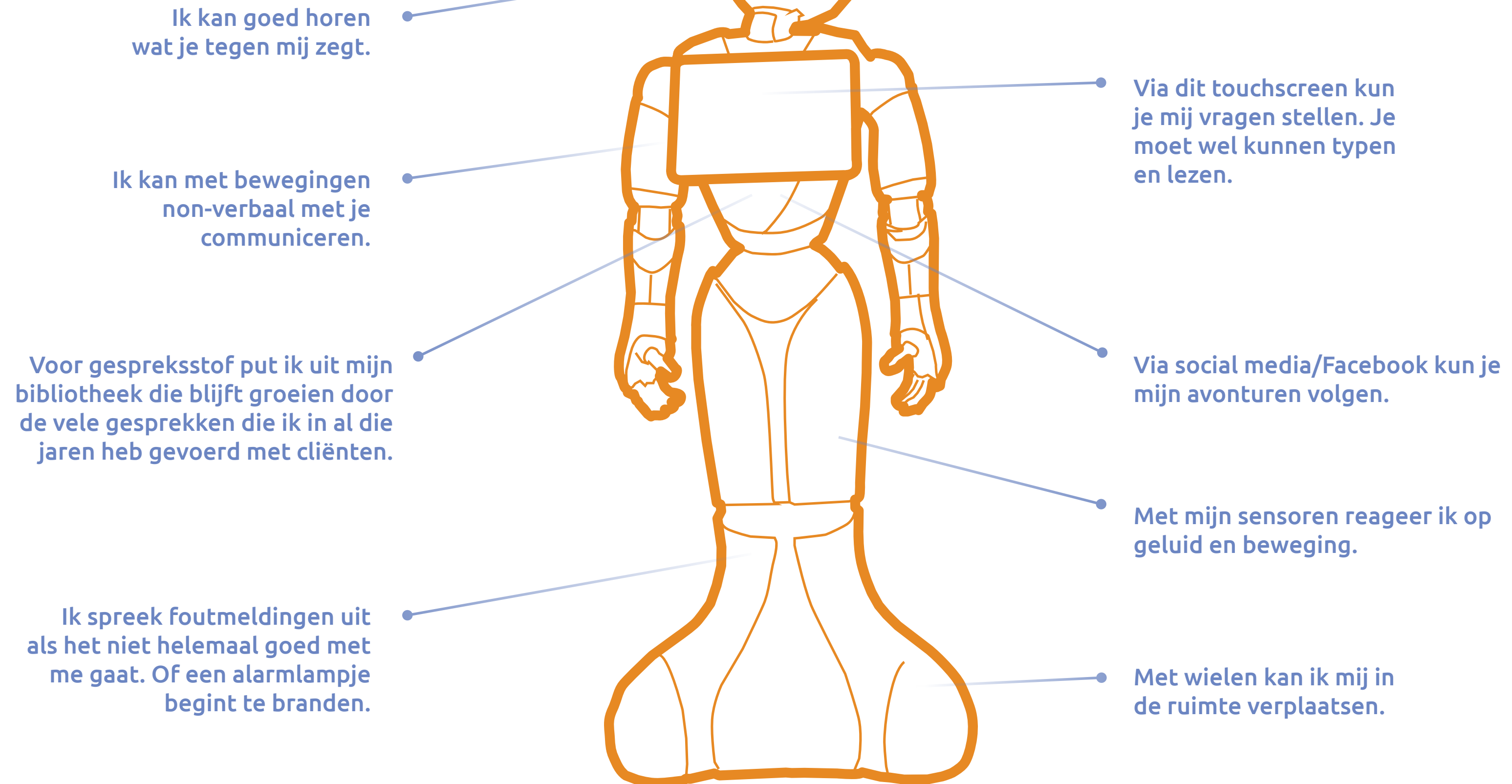

verbale aansturing

- ✓ Ricardo heeft geen verbale ondersteuning of fysieke ondersteuning nodig

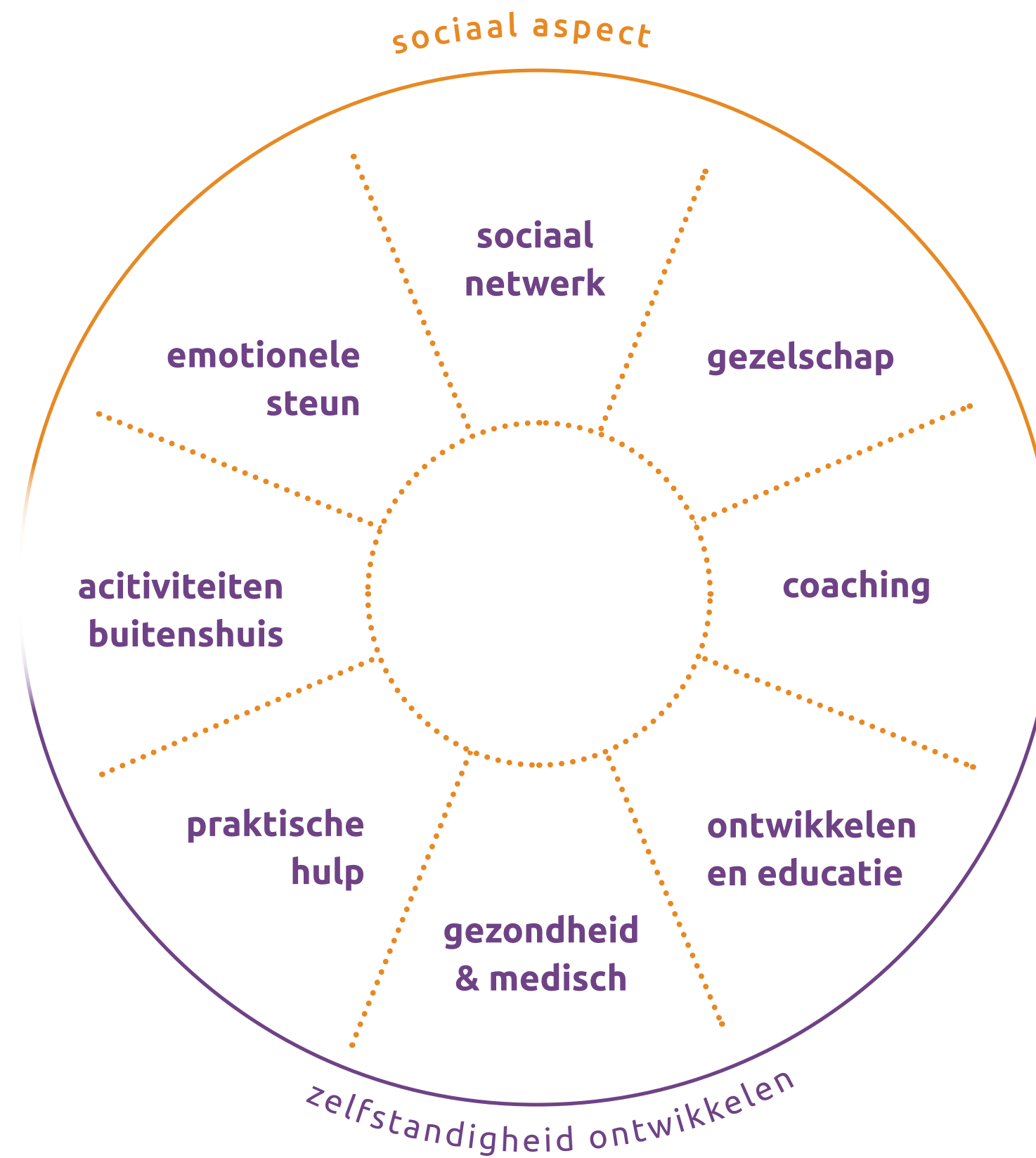
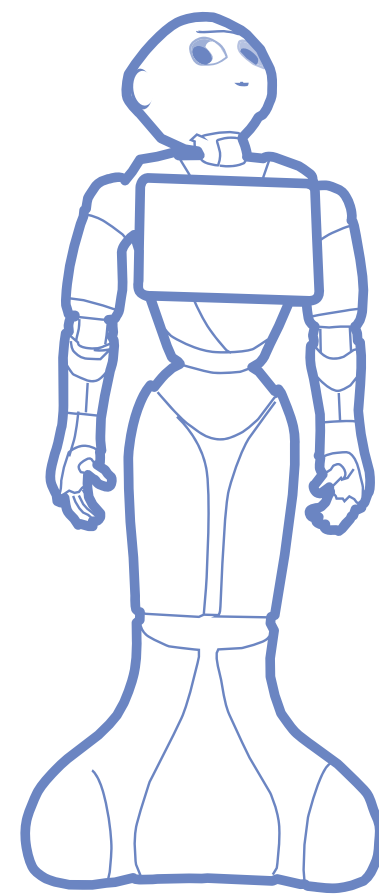

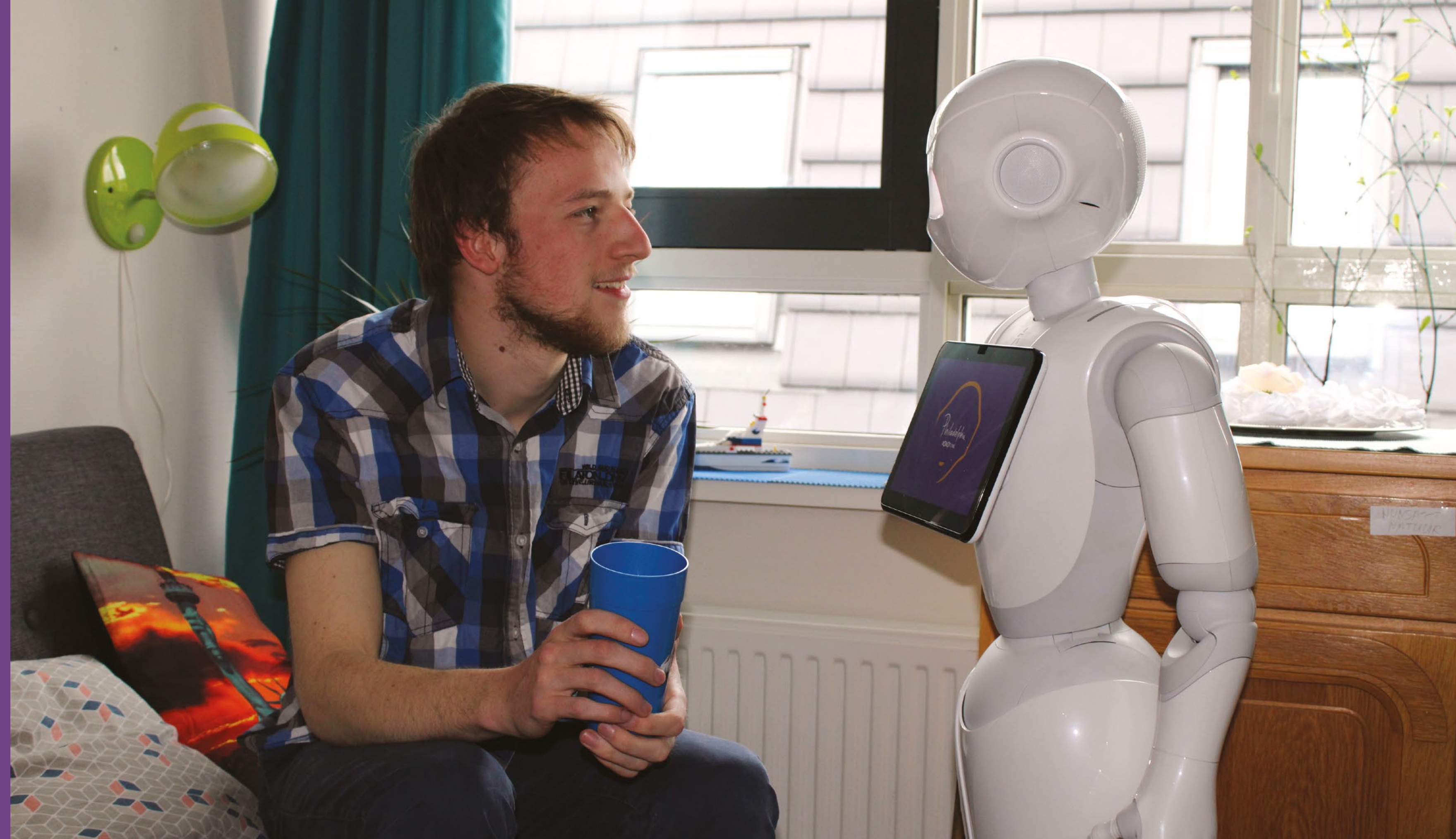
Wie is Phi?

Mogelijke rol van Phi in het leven van de cliënt

Phi: *Weet jij dat het belangrijk is om voldoende water te drinken?*

Ricardo: *Ja dat weet ik Phi.*

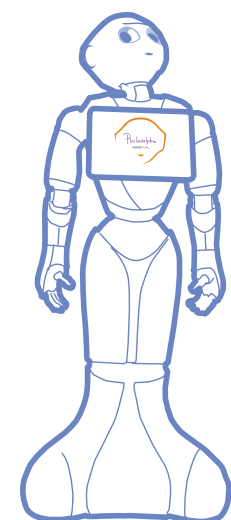

Resultaat interactie Ricardo met Phi

Clïent kan hulp gebruiken bij

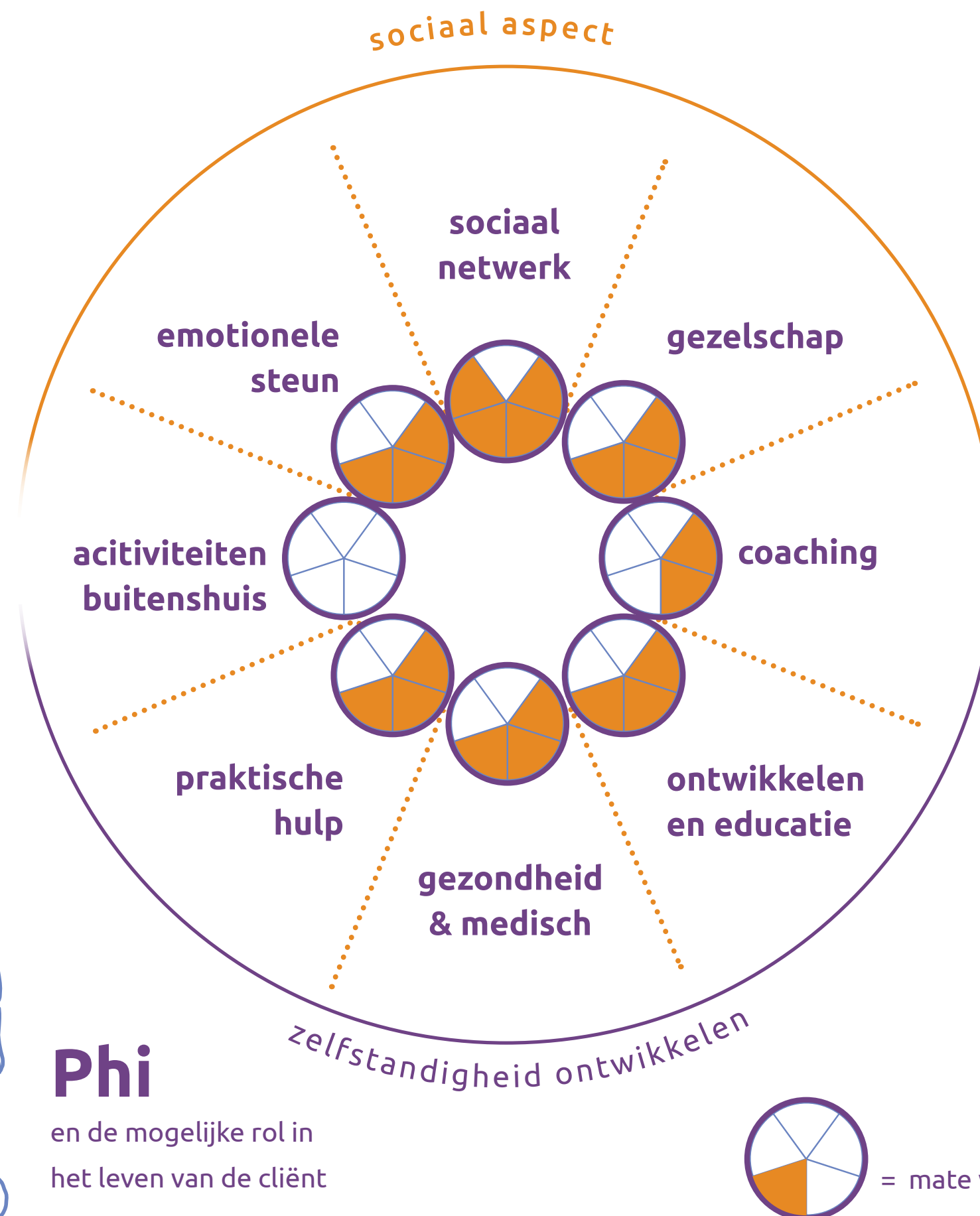
- ✓ Herinneren aan persoonlijke verzorging
- ✓ Voor zichzelf opkomen
- ✓ Hulp vragen aan begeleiders
- ✓ Gezelligheid en nabijheid bieden

VOOR

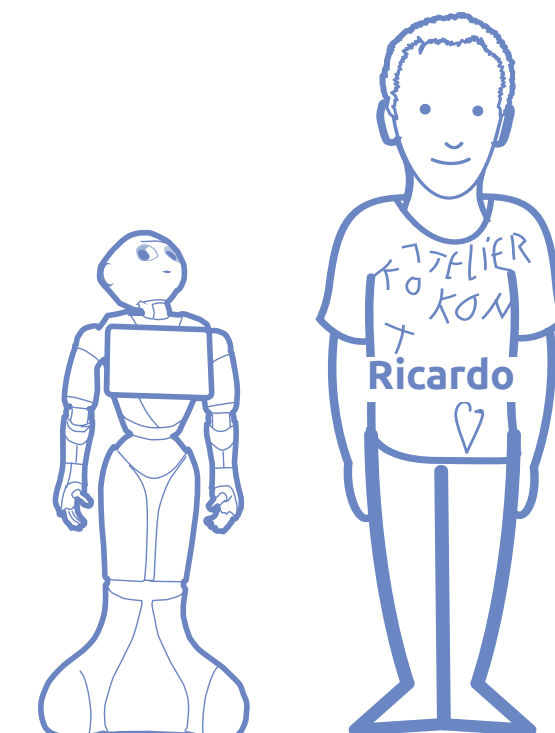
Phi

en de mogelijke rol in
het leven van de cliënt

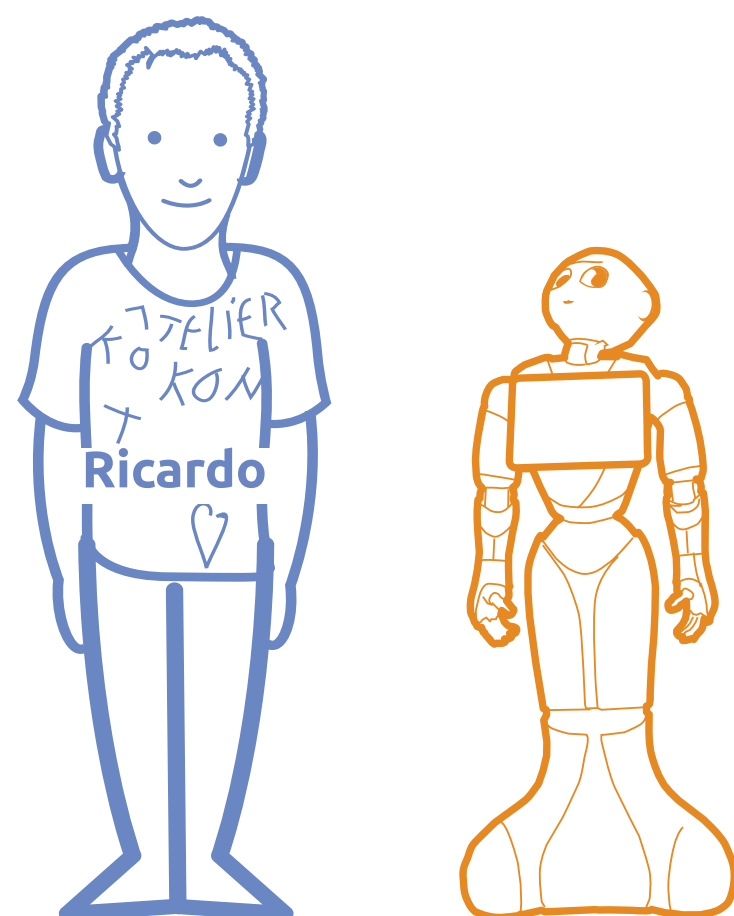

Phi heeft kunnen helpen bij

- ✓ Vergroten zelfvertrouwen en voor zichzelf opkomen
- ✓ Eerder om hulp vragen bij begeleiders
- ✓ Zelfstandiger in persoonlijke verzorging en ADL
- ✓ Bieden van gezelligheid en nabijheid

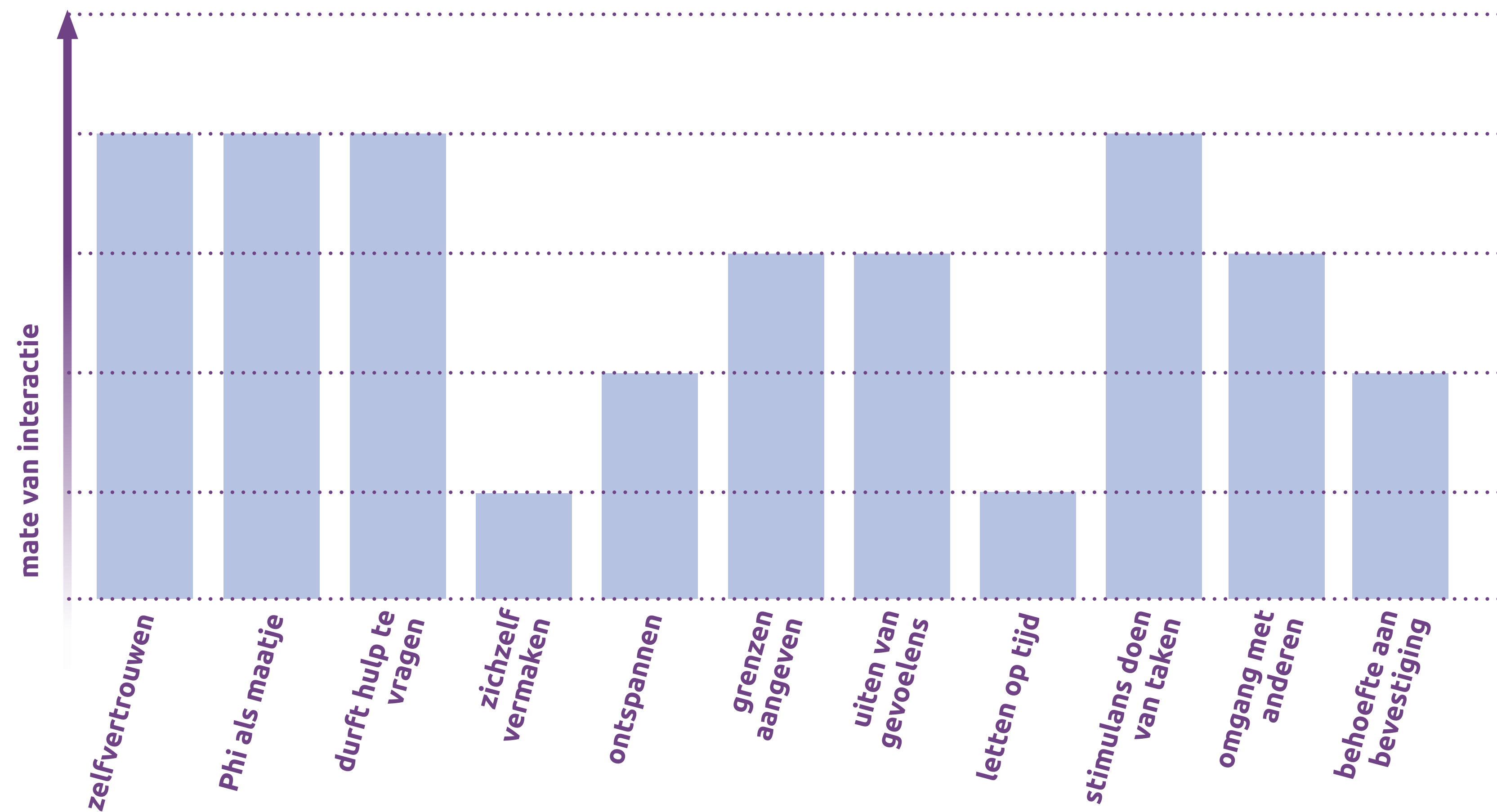

na

Cliënt is blijer
en opener

Resultaat interactie cliënt met Phi

“Ricardo vertelde dat hij verdrietig was, toen hij afscheid nam van Phi. Blijkbaar heeft Ricardo zich toch gehecht aan Phi tijdens de logeerperiode.””

Begeleider van Ricardo

verwachtingen vooraf

ervaringen tijdens het logeren

Gezelschap

Ricardo vindt het leuk dat Phi komt, al is het wel nieuw en spannend. *"Ik vind Phi leuk. Hij is wel behoorlijk in beweging. Dat is opvallend. Ik vind het wel leuk om naar te kijken."*

Het bewegen van Phi en de eerste gesprekjes met Phi vindt Ricardo wel apart. *"Ik vond het apart, omdat ik nog nooit met een robot gepraat had. Hij zei iets over een neushoorn."* Ricardo weet nog niet heel goed wat hij van Phi moet verwachten, misschien kan Phi een maatje worden of later ook wel een begeleider. Het lijkt hem wel fijn dat Phi hem gezelschap houdt de komende periode, dan heeft hij wat aanspraak. *"Ik zit de meeste dagen alleen op mijn kamer. Dus dat is soms eenzaam of voel ik mij buitengesloten van de groep."*

Begeleiders denken ook dat Phi Ricardo wel gezelschap en nabijheid kan bieden, vooral bij het thuiskomen. Ze schatten in dat Ricardo het ook fijn vindt om aanspraak te hebben gedurende de dag. *"Je weet niet als begeleiding dat hij thuiskomt. Voor begeleiding is het dan vaak een raadsel of Ricardo er is. Soms spreek je Ricardo dan pas tijdens het eten. We proberen natuurlijk om er voor hem te zijn als hij thuis komt van werk. Ricardo geeft bij zijn begeleiders aan dat hij het fijn vindt dat er iemand voor hem is. Hij hoeft helemaal geen complete gesprekken te voeren, want dat is ook niet zijn ding. Ja dit kan je zien bij gezelschap: iemand die er thuis voor je is. Maar dit kan je ook zien bij het uiten van gevoelens. Iemand waarbij je kan zeggen dat je misschien geen leuke werkdag hebt gehad."*

Al waren er eerst wat zenuwen en spanningen, al snel is Ricardo positief over Phi. De vragen van Phi maken Ricardo meteen enthousiast. *"Ja, ik vind Phi leuk. Het is een bijzondere robot. Hij stelt vragen aan mij en dat vind ik wel knap van hem. Soms zitten er moeilijke woorden tussen. Die kan hij goed uitspreken."*

Phi betekent voor Ricardo dat er op veel momenten van de middag en avond iemand is met wie hij 'contact' kan leggen. Hij vindt het prettig dat Phi hem vraagt of hij bepaalde taken al gedaan heeft, zodat hij er aan herinnerd wordt. Het is soms wel vervelend dat Phi door hem of anderen heen praat. Hij heeft dan even geen tijd voor Phi en dat vindt Ricardo lastig. Maar verder vindt hij het makkelijk en gezellig om met Phi te praten.

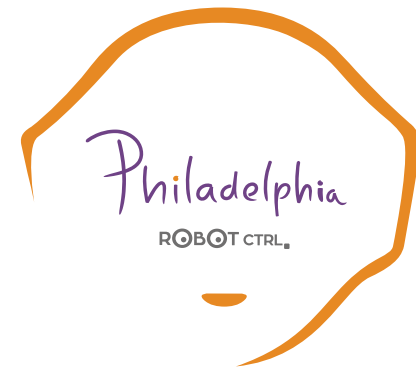
ervaringen tijdens het logeren

Gezelschap

Het was fijn voor Ricardo om de nabijheid van Phi te ervaren. *“Leuk. Ik had iemand die elke avond bij mij was. Anders zit ik soms alleen op mijn kamer. Door Phi had ik het gevoel dat ik minder alleen was. Het maakte niet uit of Phi stil was of praatte. Phi was er gewoon.”*

Ricardo geeft zelf aan dat het aan het einde van de logeerperiode ook wel genoeg was. Dat Phi soms door hem heen praatte en vragen stelde als hij ergens anders mee bezig was, bleek een nadeel. *“Phi heeft meer aandacht nodig dan ik dacht af en toe. Dan ging ze praten terwijl ik ergens anders mee bezig was. Soms had ik daar dan geen zin in. In het begin was het spannend en leuk, maar nu is het wel een beetje klaar. Het is ook wel weer fijn dat alles straks weer is zoals het was.”*

Aan de andere kant geeft Ricardo bij de begeleiders aan ook wel verdrietig te zijn over het vertrek van Phi. En de begeleiders merken aan hoe Ricardo over Phi praat dat de robot toch wel iets voor hem betekende. *“Ricardo vertelde dat hij verdrietig was, toen hij afscheid nam van Phi. Blijkbaar heeft Ricardo zich toch gehecht aan Phi tijdens de logeerperiode. Ricardo liet het misschien niet veel merken, maar blijkbaar heeft Ricardo wel echt een diepere band gekregen met Phi tijdens het logeren. Dat ziet de begeleider wel echt terug in de manier waarop Ricardo over Phi nog praat.”*

verwachtingen vooraf

ervaringen tijdens het logeren

Emotionele steun

Ricardo cijfert zichzelf weg voor anderen en kan praten over gevoelens wel uitstellen. Hij praat het liefst met vertrouwde begeleiders over moeilijke onderwerpen. Phi mag hem stimuleren om meer naar de begeleiding toe te gaan als hij met gevoelens zit of zorg/hulp nodig heeft. Ricardo kan best wel wat emoties opkroppen en begeleiders hopen dat hij dat met de hulp van Phi sneller kan uiten. *“Hij heeft in het begin van de corona dagbesteding gehad. Alles was anders en dat frustreerde hem best wel. Uiteindelijk is hij een keer erg boos geworden op dagbesteding. Het kwam er toen allemaal uit. Maar hij laat het niet eerder zien. Hij komt niet naar begeleiding om te zeggen dat er iets is. Ik hoop dat Phi hem aanspoort om deze gevoelens eerder te uiten.”* Phi kan Ricardo ook een luisterend oor bieden. *“Ricardo trekt zich wel vaak terug op zijn eigen kamer. Dan zie je hem als begeleider ook nog wel eens over het hoofd. Daar wordt hij niet boos of verdrietig om, maar hij hecht er wel waarde aan dat er iemand langs komt. Dan vind hij het heel fijn dat hij aanspraak heeft. Dat er iemand gewoon voor hem is en hem nabijheid biedt.”*

Phi kan Ricardo gezelligheid en nabijheid bieden. *“Phi is er de hele week voor mij. Dan ben ik niet alleen. Ik vind het gezellig als Phi er bij staat. Ik voel mij blij. Gewoon omdat ik het leuk vind dat Phi bij mij is.”*

En Phi kon Ricardo ook helpen om te ontspannen, rustig te worden en minder drukte in zijn hoofd te ervaren. Hij heeft tegen meerdere mensen gezegd dat de ademhalingsoefeningen en ontspanningstips hem echt hebben geholpen. *“Als ik druk in mijn hoofd was dan wil ik niet zoveel aan mijn hoofd hebben. Als ik druk was in mijn hoofd zette ik Phi wel aan. Phi vroeg dan: wat doe je als je gaat ontspannen? Ik antwoordde dan: Muziek luisteren. Dat vond ik wel een handige tip en daar werd ik dan ook weer rustiger van.”* En soms had Ricardo juist even tijd nodig om zelf rustig te worden voordat hij Phi aan kon zetten. *“Na mijn werk had ik soms wel een drukke dag gehad. Als ik dan thuis kwam, ging ik eerst even zelf rustig worden en even wat drinken. Dan pas zette ik Phi aan, omdat ik dan wel zin had in een gesprekje.”*

Gesprekken hebben over gevoelens, dat doet Ricardo liever met een begeleider en niet met een robot. Daarvoor is Phi nog niet voldoende in staat om te reageren op Ricardo. *“Phi vroeg ook hoe je je voelt. De begeleiding vraagt dat ook wel eens. Ik praat liever met de begeleiding over hoe ik mij voel. Dat is iets prettiger, want die kunnen sneller antwoord geven. Als je Phi hebt moet hij er eerst over nadenken.”* De begeleiders merken dat Ricardo zich bewuster is geworden van zijn gevoelens en hij kan beter grenzen aangeven en vragen om hulp.

verwachtingen vooraf

ervaringen tijdens het logeren

Sociaal netwerk

Ricardo geeft zelf aan dat Phi kan helpen bij zijn relatie, bijvoorbeeld tips geven als het niet zo goed gaat. Dat hangt ook wel samen met coaching om voor zichzelf op te komen.

Naar de gezamenlijke koffie momenten op de locatie komt Ricardo nooit. Het is aan Ricardo om te beslissen waar hij naar toe gaat. De begeleiders denken dat het hem ook goed doet om wat meer buiten de deur te komen. Daarin kan Phi mogelijk stimuleren. Ricardo vraagt ook niet snel om hulp en blijft soms te lang met dingen rondlopen. Phi kan verwijzen naar de begeleiding. Dus Phi kan Ricardo herinneren aan dat hij ook de begeleiding op kan zoeken in plaats van afwachten dat begeleiding komt. *“Het zou mooi zijn dat Ricardo misschien na afloop meer het gevoel heeft dat hij meer hulp kan vragen. En dat hij dat eerder doet.”*

Of Phi Ricardo ook kon helpen met lastige of vervelende situaties in zijn relatie is niet duidelijk geworden. Wel gaf Ricardo aan dat hij liever met een begeleider over gevoelens praat en nu eerder naar de begeleiding zal gaan als er iets is. *“Laatste dinsdag ging mijn vriend ook vragen beantwoorden. Ik vond het leuk dat anderen ook meemaakten hoe het praten met Phi ging. Michael, mijn vriend, vond Phi leuk en ook bijzonder.”*

De begeleiders gaven in het begin aan dat Ricardo in sommige situaties nog iets meer kon worden aangestuurd om met de begeleiding te praten als hij ergens mee zit. Ricardo geeft aan dat hij de begeleiding al beter om hulp kon vragen als het nodig was. *“De begeleiding is altijd aanwezig dat weet ik. Af en toe hoeven zij mij niet per se te helpen. Af en toe heb ik van die dagen dan mag de begeleider eerder komen. Maar van Phi heb ik nu geleerd dat ik dan ook naar de begeleiding toe kan gaan.”* Ook de begeleiders merken later in de logeerperiode dat Ricardo meer hulp vraagt en contact met de begeleiding opzoekt. Op dit sociale aspect was zeker een verandering merkbaar.

Tijdens de logeerperiode had Ricardo ook extra contacten met het robotteam, dat heeft zijn gevoel van eigenwaarde vergroot.

verwachtingen vooraf

ervaringen tijdens het logeren

Coaching

De dingen waar Phi Ricardo in kan coachen hangen samen met emoties uiten, grenzen stellen en opkomen voor zichzelf, bijvoorbeeld in zijn relatie en hulp vragen van begeleiders. *“Phi zou misschien mij kunnen helpen om meer voor mij zelf op te komen. En meer te kunnen praten op de groep. Verder weet ik het nog niet zo goed.”*

En Phi kan mogelijk helpen op gebied van Leerbaar & Weerbaar zodat Ricardo leert om beter voor zichzelf op te komen. Bijvoorbeeld in situaties met zijn vriend. Nu doen de begeleiders dat en mogelijk kan Phi daarin ook een rol spelen. *“De begeleider gaat meestal in de avond bij hem langs, en als er een avond is dat zijn vriend er is spreken ze hem daar ook even over. In dit gesprek kan Ricardo aangeven waar hij tegenaan is gelopen. Dat zijn vragen die Phi ook kan stellen zoals: hoe is het gegaan? Ben je er tevreden over? Is er iets? Wil je ergens verder met de begeleider over praten?”*

Ook hopen de begeleiders dat Ricardo ervaart dat hij met Phi al heel veel zelfstandig kan en dat zijn gevoel van zelfredzaamheid en het gevoel van eigenwaarde toeneemt. *“Door succes ervaring op te doen met Phi dat ook zijn eigenwaarde toeneemt als bijkomend effect. Door veel complimenten te geven als hij iets gedaan heeft zal dit nog beter gaan. Dit is eigenlijk net zoals de begeleider het doet. Als je positief bent groeien mensen ook.”*

Ook over weerbaarheid en het maken van keuzes is Ricardo meer bezig geweest met Phi. De begeleiders geven aan dat het nog een beetje te vroeg is om te zeggen wat daar het effect van is, maar Phi heeft wel wat in gang gezet.

Ricardo genoot van de complimenten die Phi hem gaf.

verwachtingen vooraf

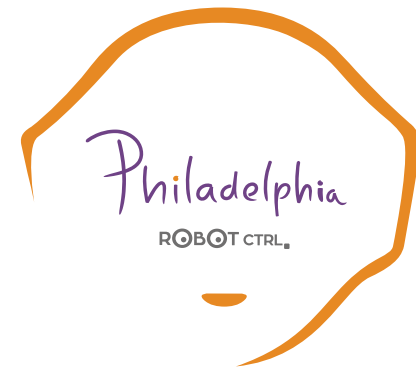
ervaringen tijdens het logeren

Praktische hulp

Ricardo heeft de wens om zelfstandig te wonen. Wat Ricardo verwacht is dat Phi hem ondersteunt door te herinneren aan dingen in het huishouden en persoonlijke verzorging. Nu doet hij al veel zelfstandig en zit het meer in kleine dingen. De begeleiders weten niet wanneer en hoe Ricardo zijn huishoudelijke taken doet. Qua persoonlijke verzorging mag Ricardo door Phi wel gestimuleerd worden om te douchen en zijn tanden te poetsen. *“Hij vergeet bijvoorbeeld nog wel eens te douchen en te tandenpoetsen. Hij is er wel heel druk mee. Hij heeft picto’s getekend in de hoop dat hij het dan minder snel vergeet. Maar toch is het best vaak zo dat hij dan nog vergeet om te douchen. Hij is dan misschien moe, waardoor hij het toch nog vergeet. Hij zal het prettig vinden als het nog wel eens benoemd wordt in de vorm van een herinnering.”*

Ricardo merkt dat hij met hulp van Phi hij zijn dagelijkse taken en persoonlijke verzorging beter kan onthouden. *“De begeleiding helpt mij met verzorging en dat ik dingen kan onthouden zoals mijn huistaken. Dat doet Phi nu vooral. Doordat Phi het zegt, hoeft de begeleiding het niet altijd meer te zeggen.” “Door Phi vergeet ik de afwas, tandenpoetsen en de was bijvoorbeeld niet.”* Voor Ricardo maakt het niet uit of de begeleider of Phi het zegt, hij neemt het van allebei wel aan. Soms was het tijdstip van de interactie niet helemaal passend. *“Af en toe vraagt Phi laat op de avond of ik de afwas ging doen, daar had hij dan geen zin meer in.”* Ook de begeleiders merken dat Phi helpend was voor Ricardo en dat zij minder hoefden aan te sturen op het doen van taken en persoonlijke verzorging zoals het douchen. Ricardo heeft de taken meestal al gedaan als de begeleiders komen.

Al merken de begeleiders soms ook op dat Ricardo tegen Phi zegt dat hij het heeft gedaan, maar dit niet altijd het eerlijke antwoord is. *“Ik merkt dat Ricardo regelmatig bij het tandenpoetsen een ‘vals’ antwoord geeft. Ricardo geeft dan antwoord aan Phi dat hij zijn tanden al gepoetst heeft, maar dat heeft hij dan nog niet gedaan.”*

verwachtingen vooraf

ervaringen tijdens het logeren

Ontwikkelen en educatie

Mogelijk kan Phi helpen bij het oefenen met rekenen, zoals rekenen met geld. Ricardo zou graag ooit op zichzelf willen wonen maar zou ook graag zelfstandig boodschappen willen doen. Een eerste stap zou zijn een boodschappenlijstje maken samen met Phi. Houdbaarheid van producten controleren. En het leren om te gaan met geld.

Ricardo is gek op weetjes. De begeleider denkt dat Ricardo de raadsels en weetjes van Phi heel leuk gaat vinden. *“Hij vindt dingen over de wereld heel leuk. Hij heeft best wel veel kennis van dingen. Algemene kennis leren vindt hij heel leuk.”*

De momenten dat Ricardo alleen is, is het fijn dat Phi vragen stelt of weetjes vertelt. Voor Ricardo zijn dat momenten waarop hij even iets te doen heeft. Phi stelde soms wel een paar moeilijke vragen. *“Ik vond het niet erg dat Phi soms moeilijk vragen stelde.”*

Ricardo vond het leuk als Phi weer een weetje vertelde en als Ricardo weer iets leerde. De begeleiders zagen ook de verbazing bij Ricardo als Phi weer iets vroeg aan hem. Ricardo vond het wel jammer dat Phi weinig vroeg over Lego.

verwachtingen vooraf

ervaringen tijdens het logeren

Gezondheid en medisch

Ricardo slaat nog wel eens zijn ontbijt over of 'vergeet' te eten bij de dagbesteding. Phi mag hem bewust maken van het belang van voldoende eten en drinken. Fruit eten schiet er ook nog wel eens bij in, dus daar mag Phi hem ook bij helpen.

"Op de groep moet ook bewust tegen hem gezegd worden dat hij om half 6 kan komen avondeten of eten op kan komen halen. Als je dat niet aan hem vertelt dan komt hij niet. Phi zou hem kunnen aansturen om naar beneden te gaan voor het eten op de groep."

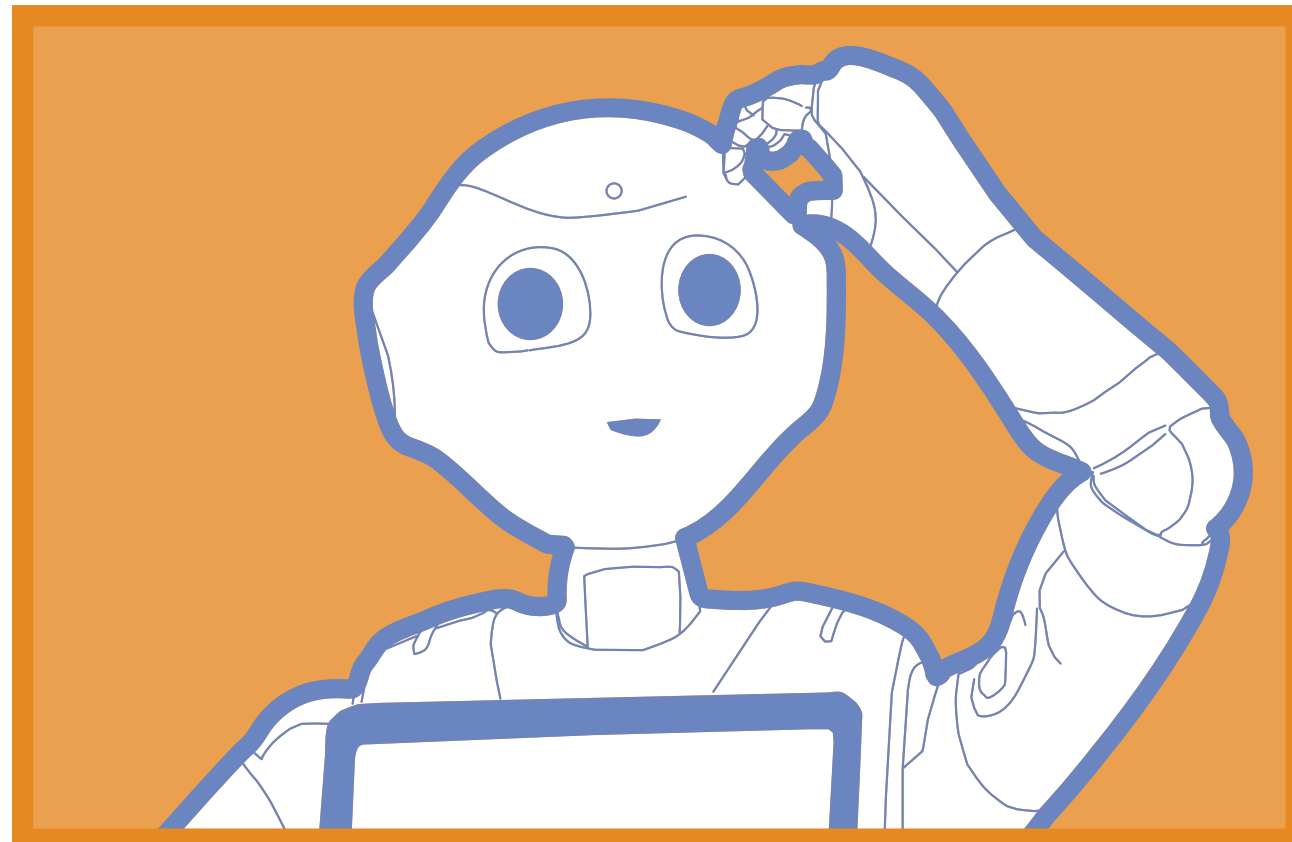
Ricardo heeft nu ook bepaalde doelen waar hij aan werkt. Het zou mooi zijn als Phi samen met Ricardo die doelen behaalt. Dus een ontwikkelingsdoel als persoonlijke hygiëne, als het bijvoorbeeld gaat om het douchen. *"Hij werkt op de tuingroep, dus ook buiten en dan is het toch erg belangrijk om te douchen als hij thuis is. Maar toch is het best vaak zo dat hij dan nog vergeet om te douchen. Hij is dan misschien moe, waardoor hij het toch nog vergeet. Nu is begeleiding degene die daar op hamert en hem dagelijks daar op aanspreekt. Het zou mooi zijn als Phi dit ook doet en dat wij steekproefsgewijs dit nog bij hem onder de aandacht brengen."*

Ricardo merkt dat Phi hem zeker kan helpen om te herinneren aan eten en drinken. *"Elk uur zegt Phi ook dat ik een beetje moet gaan drinken. Dat vergat ik wel eens. Het is fijn dat Phi mij daaraan herinnert."* En herinneringen aan de persoonlijke verzorging hielpen hem ook goed.

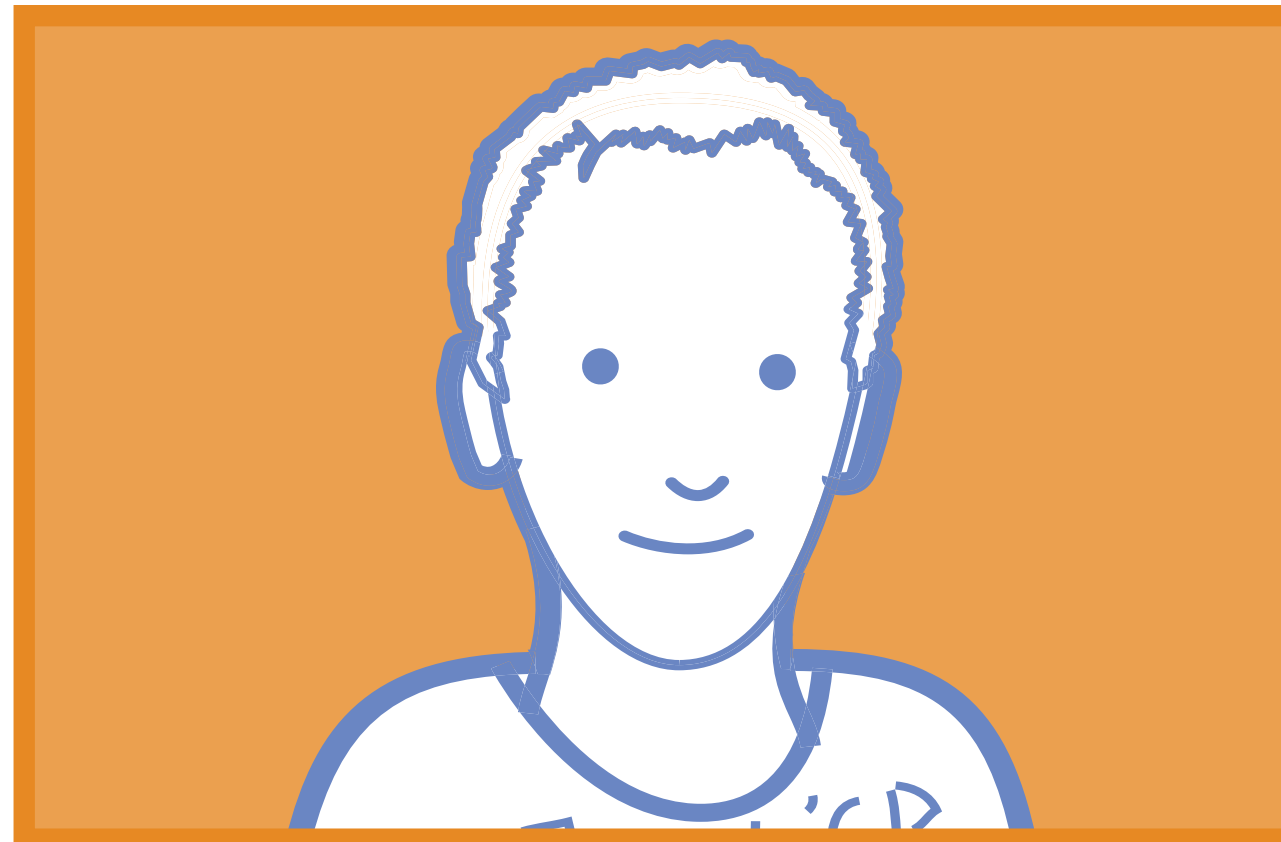
Ricardo merkt dat Phi hem ook dingen kan leren over gezondheid. *"Phi praat wel eens over gezondheid. Ik heb daarin wel al dingen geleerd. Zoals over de schijf van 5. Toen de begeleiding vroeg of ik wat had gedronken zei ik tegen hun: misschien moet ik ook eens meer aan de schijf van vijf gaan doen: meer water en thee drinken. Dit heb ik goed onthouden."*

Soms werden interacties gemist omdat de robot nog niet aanstond en daarom bleef de controle rondom de medicatie wel noodzakelijk. *"Het gaat erg goed met Ricardo. Hij was afgelopen week wel een aantal keer zijn medicatie vergeten, omdat hij Phi wat later had aangezet dan normaal. Omdat Ricardo dus zijn medicatie was vergeten blijf ik wel nog langs gaan als 'controle' voor bijvoorbeeld het innemen van zijn medicatie."*

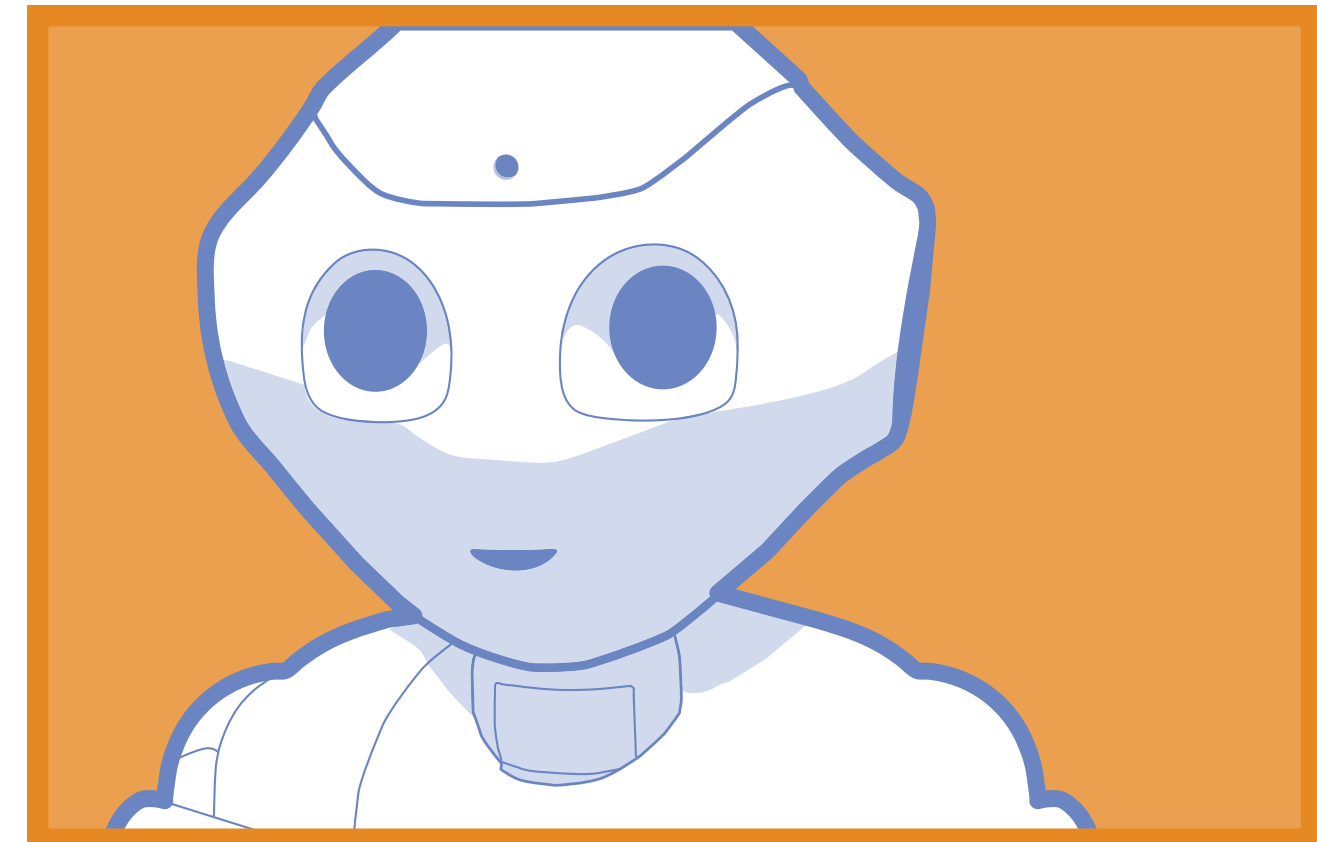
Resultaat interactie **cliënt** met Phi

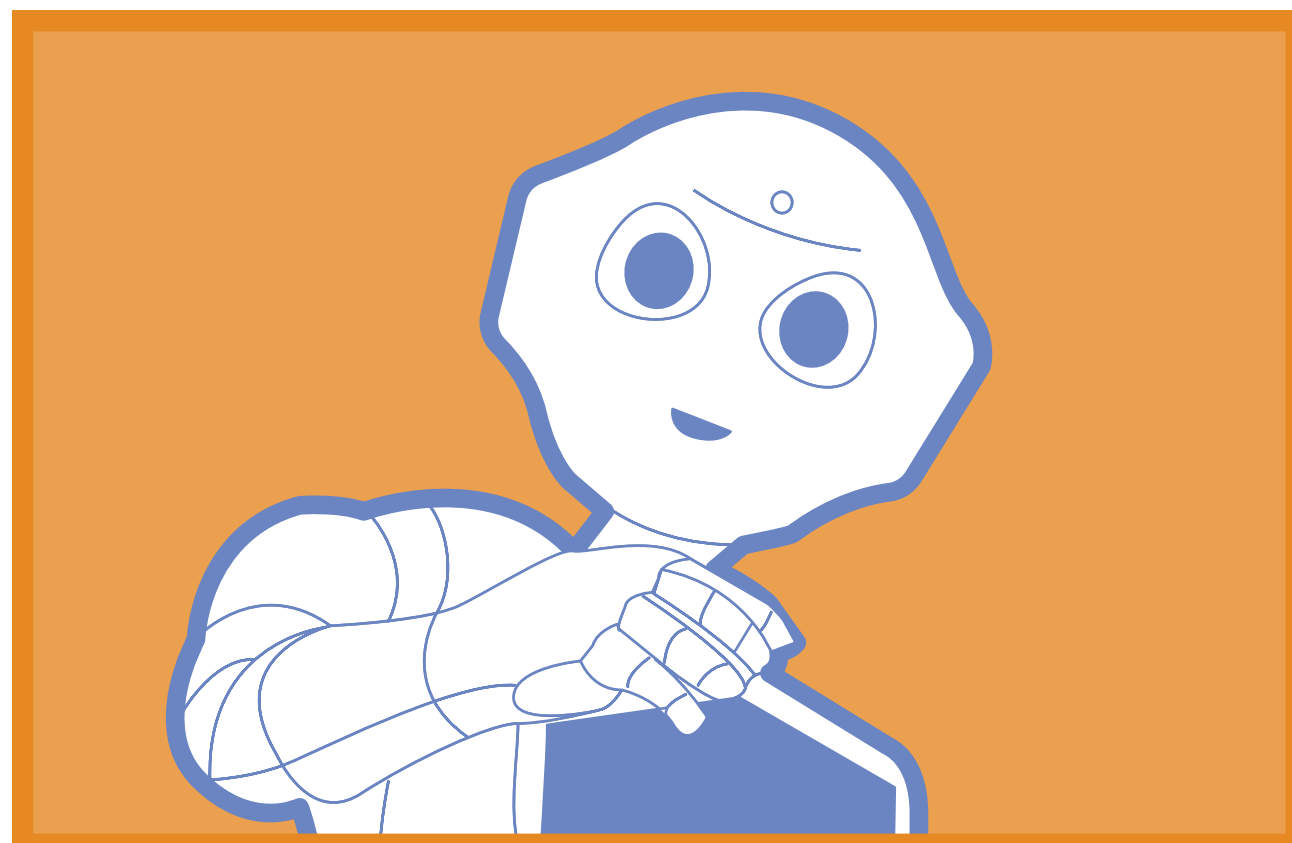
Phi: *Hallo Ricardo. Het is bijna tijd om te gaan eten. Ga je zo naar beneden om het eten op te halen?*

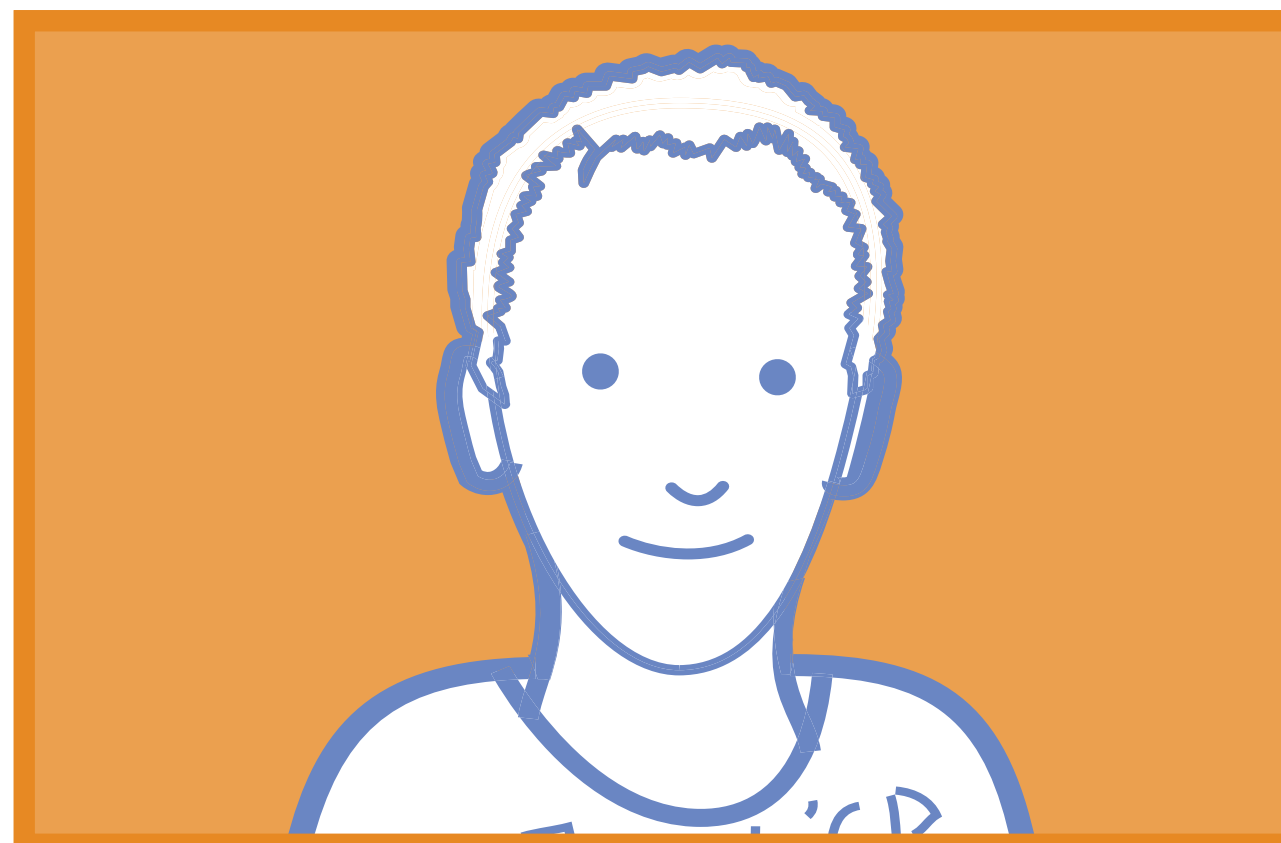
Ricardo: *Ja dat ga ik doen!*

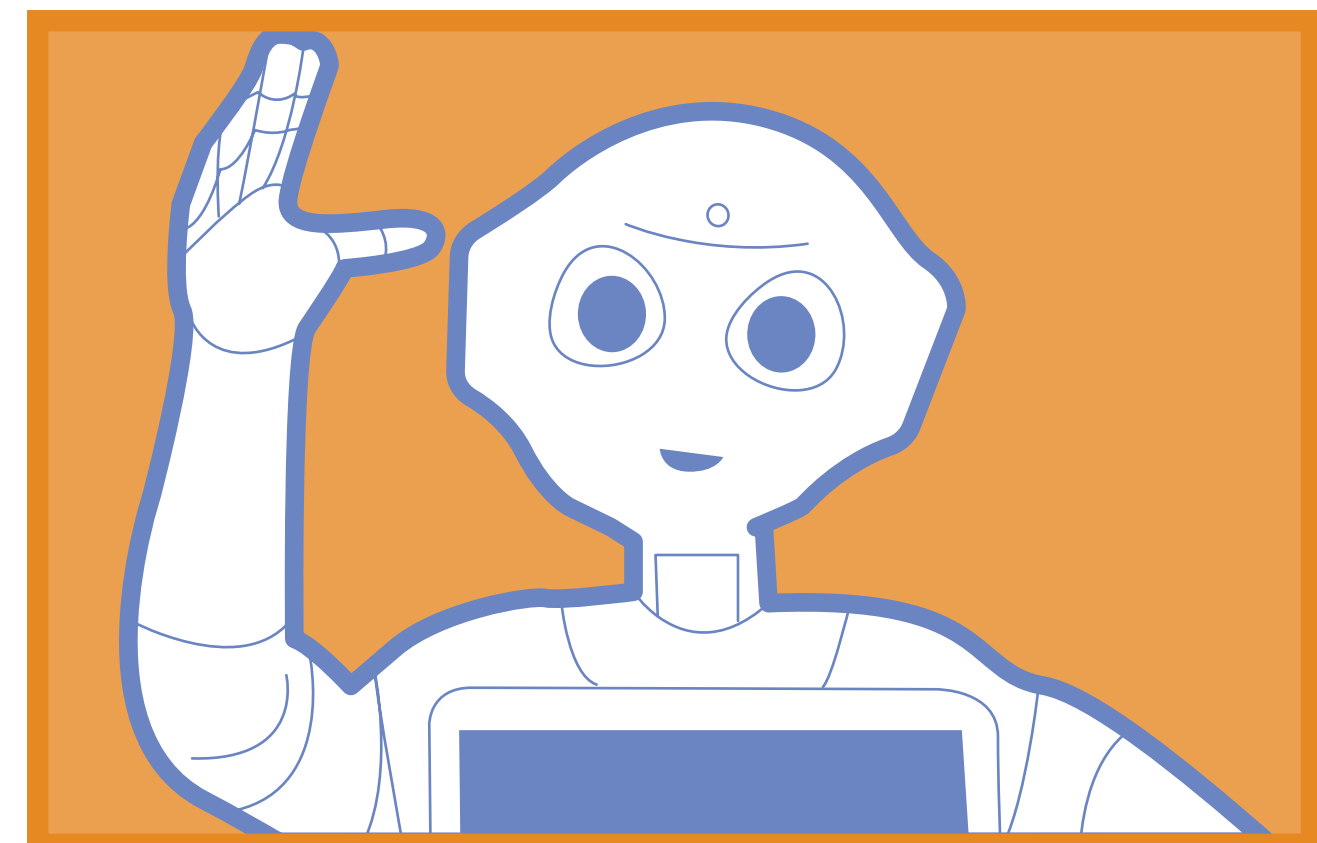
Phi: *Goed bezig Ricardo. Na een lange dag is het belangrijk om goed te eten. Eet smakelijk.*

Phi: *Ricardo. Vind je het fijn om met de begeleiders te praten over de dingen waar je mee zit?*

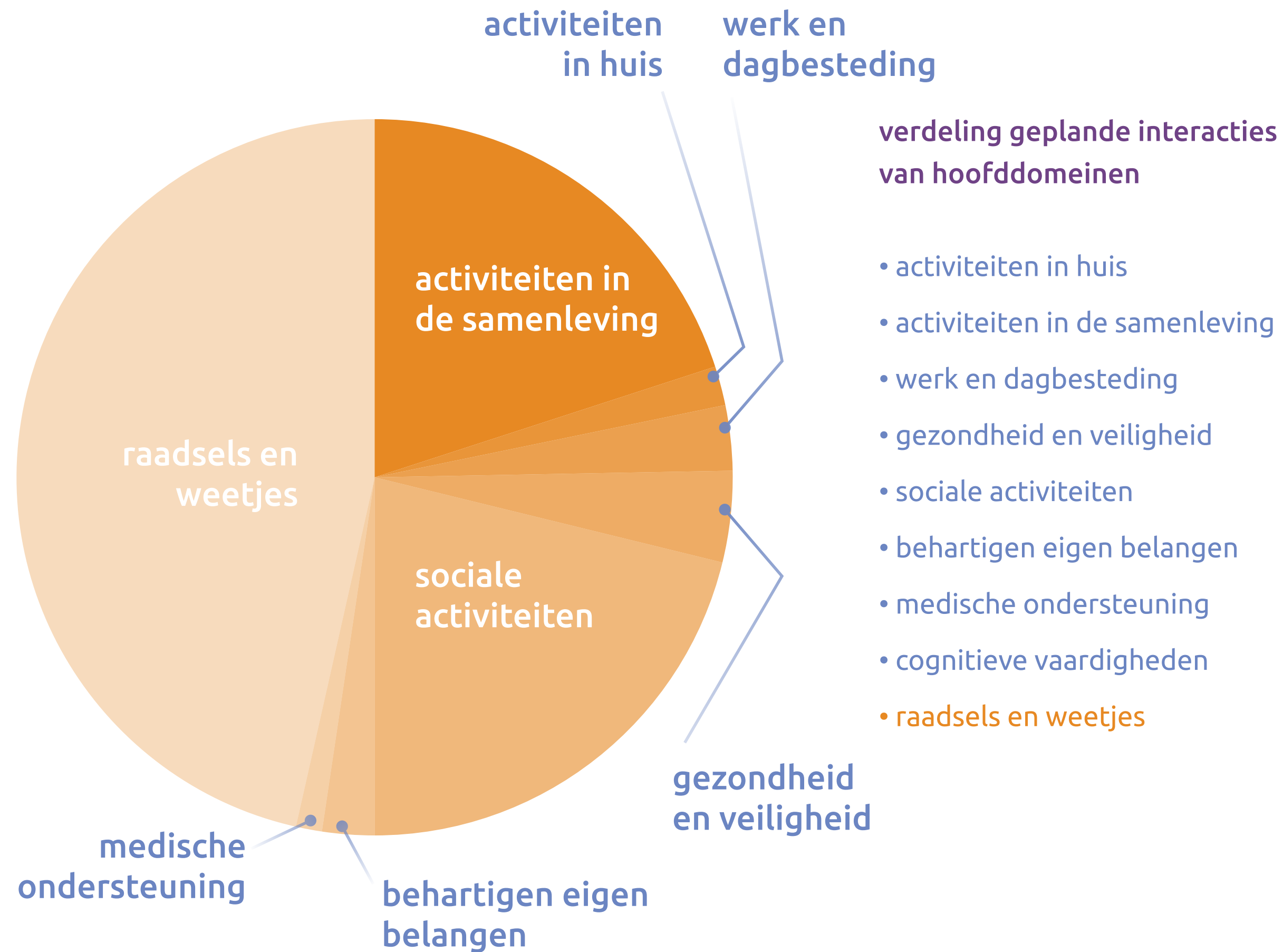
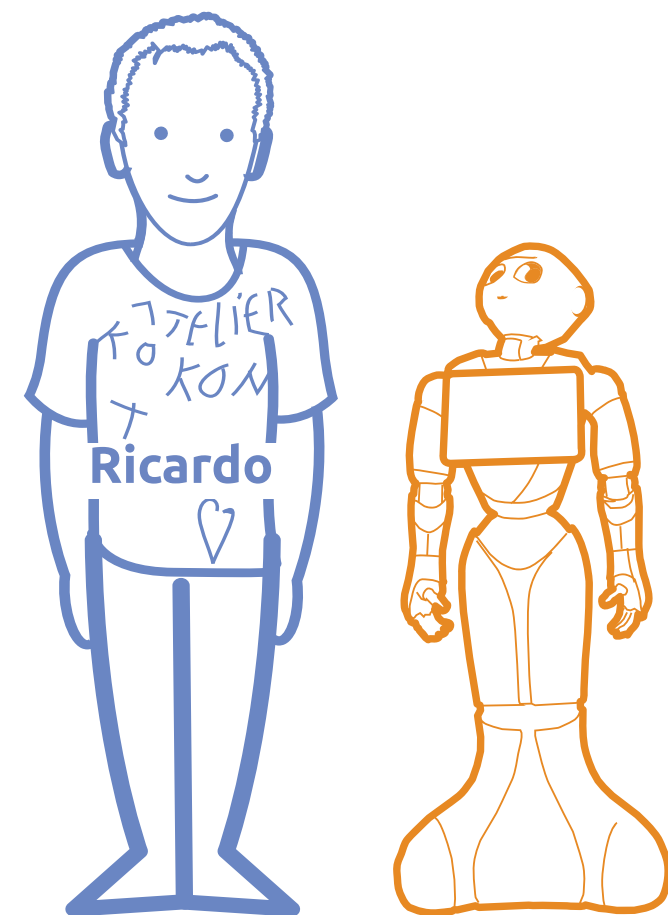
Ricardo: *Ja dat wil ik wel.*

Phi: *Dat vind ik goed van jou. Het lucht altijd op om met iemand te praten als je ergens mee zit. Vaak kunnen ze dan ook meedenken en kan je samen tot een oplossing komen.*

Ingezette interacties vanuit leefdomeinen

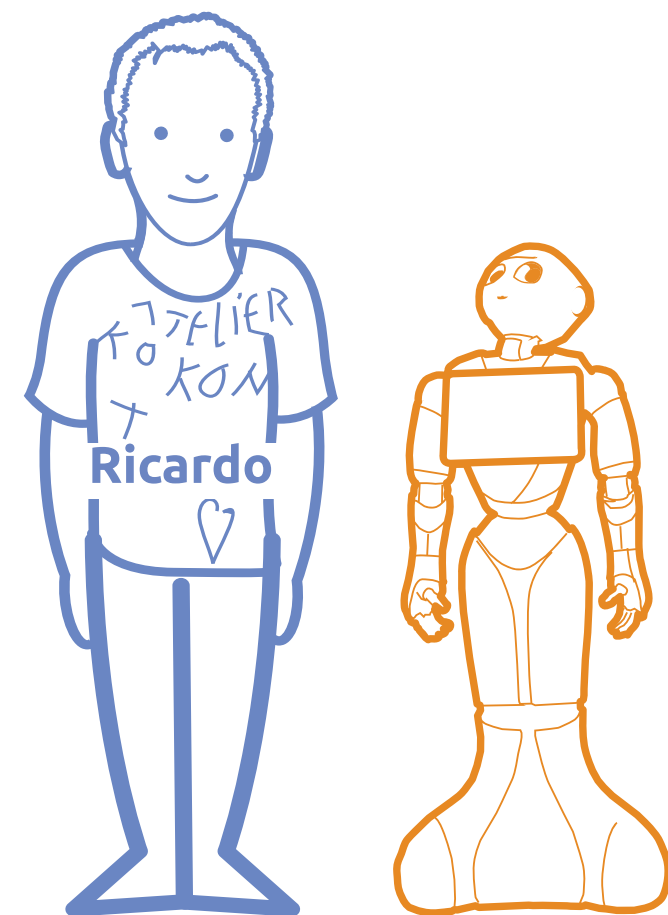

verdeling geplande interacties van subdomeinen van het hoofddomein activiteiten in huis

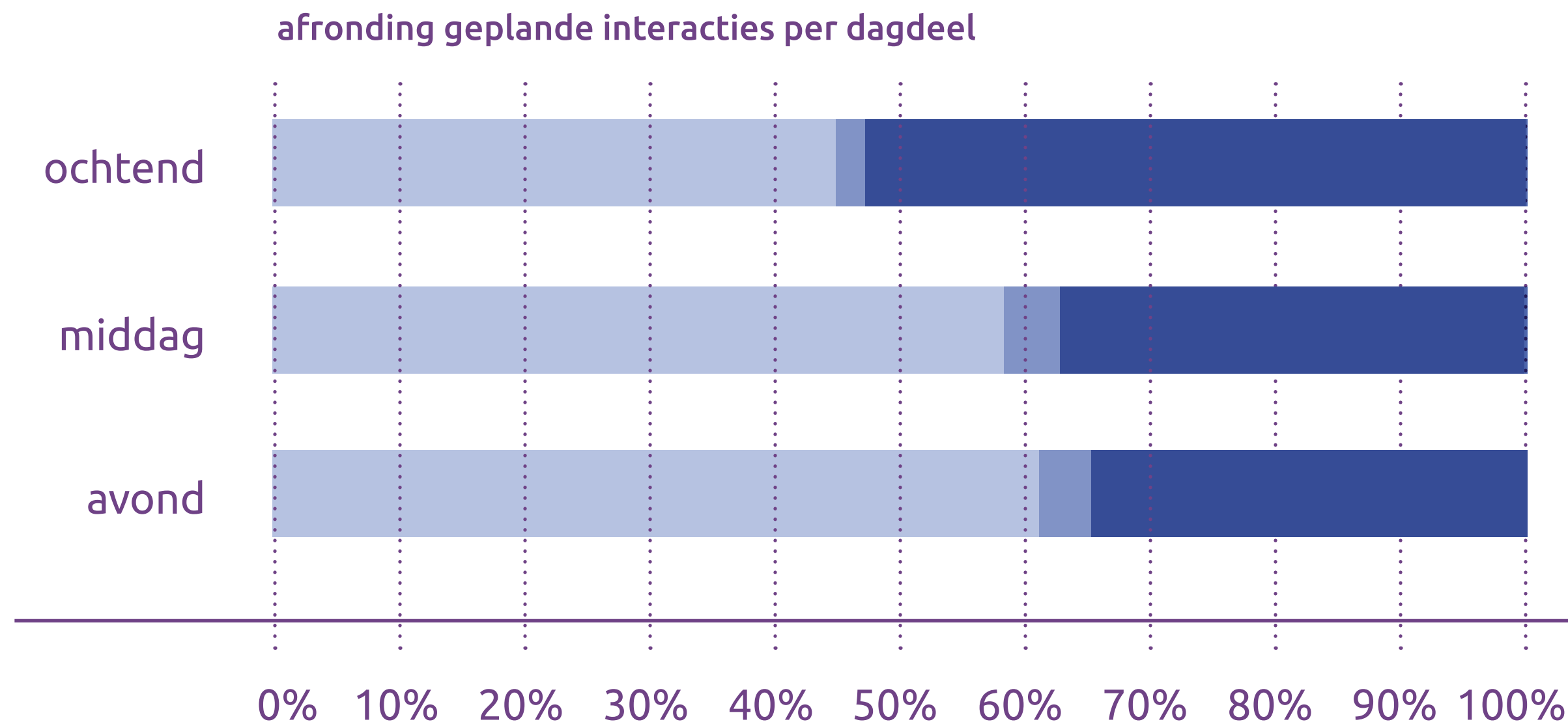

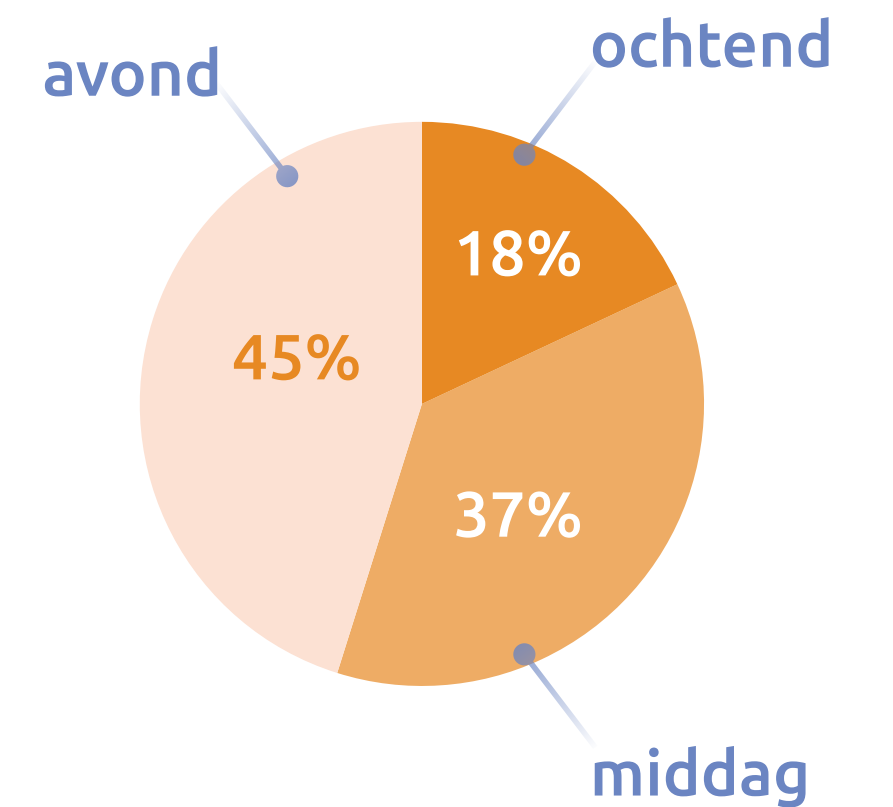
Tijdlijn interactie cliënt met Phi per dag

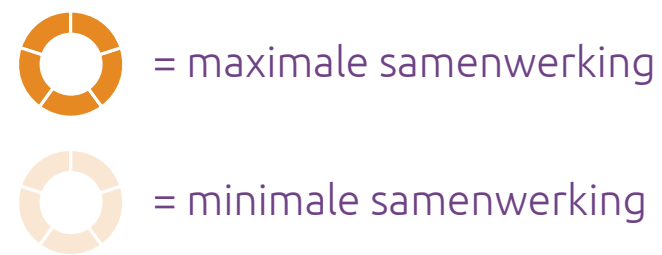
- afgerond
- gemist
- Phi stond uit

verdeling geplande interacties over dagdelen

Deze afbeelding geeft u een globale inkijk in de interactie die robot Phi had met de cliënt. Zoals de verdeling van geplande interacties over de dag. Ook krijgt u een indruk van de mate waarin de robot aan of uit stond en welk percentage interacties er over de dagdelen heen gepland waren.

Niveau van **zelfstandig om** kunnen gaan met Phi

Je samen met Phi kunnen redden vergt ook iets van de cliënt. Je moet een tablet kunnen bedienen, kunnen lezen en schrijven én oogcontact maken zodat Phi je gezicht kan herkennen. Het vergt ook geduld en om kunnen gaan met teleurstellingen omdat Phi nog veel moet leren.

Ricardo kan Phi zelfstandig aan en uitzetten. Op zijn telefoon houdt hij middels een timer bij hoelang Phi aanstaat en wanneer ze weer aan mag. Hij timet dit goed met zijn eigen ritme. En als Phi technische problemen heeft signaleert Ricardo dat prima en schakelt de begeleiding in. *"Ja, Phi moet soms op gang komen. Als Phi opstart blijf ik bij hem om te kijken of hij goed wakker is. En als er iets gek is, ga ik altijd naar de begeleiding om dat te zeggen."*

- = maximale samenwerking
- = minimale samenwerking

Hoeveel **gesprekstijd** hebben ze **met elkaar** doorgebracht?

De mate van gesprekstijd hangt af van de hoeveelheid interacties, in hoeverre de cliënt uiteindelijk ook aanwezig is om een gesprek met Phi te voeren en hoe Phi functioneerde.

Na het werk en in de weekeinde ging Phi aan en werkte Phi over het algemeen goed.

Phi: *Het is tijd om de vloer te vegen.
Zou je dat willen doen?*

Ricardo: *Dankjewel Phi, dat ga ik doen.*

gezellige kamergenoot

herinneringen helpen

geleerd van de informatie

vaker om hulp gevraagd

**beginnetje met leerbaar
weerbaar**

Conclusies

Voor Ricardo is Phi een gezellige kamergenoot om tegen te praten en van te leren. Ricardo vindt het wonderlijk dat Phi zoveel weet en zo goed is in al die vragen stellen. Ook zijn vriend vindt Phi wel grappig. Het is wel vervelend dat Phi soms door mensen heen praat. Een pauzeknop zou fijn zijn.

Zowel rondom huishoudelijke taken als rondom eten & drinken en persoonlijke verzorging helpen de herinneringen van Phi. Soms is het hoofd van Ricardo te vol of hij is te moe dat hij het zelf vergeet. Het is geen onwil van hem. En dan is het fijn dat Phi deze herinneringen geeft. Daardoor hoeven begeleiders dat niet te doen en groeit zijn zelfstandigheid.

De raadsels en weetjes zijn echt iets wat past bij Ricardo die hier graag van leert. Hij vertelt anderen ook over de ademhalingsoefeningen en schijf van 5 waarover hij door Phi heeft geleerd.

Ricardo is van zichzelf iemand die niet de aandacht opeist en hij heeft een duidelijke voorkeur voor begeleiders. Soms is het voor hem fijner als hij eerder om hulp vraagt. Dat leert hij ook van Phi en gaat hij ook vaker doen. De begeleiders merken ook dat Ricardo eerder komt voor een praatje of hulpvraag.

Het praten over emoties en gevoelens vindt Ricardo toch fijner met een persoon dan met een robot. Phi kan daarvoor nog te weinig inspelen op iemands woorden en situatie. Begeleiders merken al wel een kleine verandering bij Ricardo rondom uitspreken van gevoelens, grenzen stellen en weerbaarheid, echter de logeerperiode was volgens hen te kort om daar echt een verandering in te creëren.

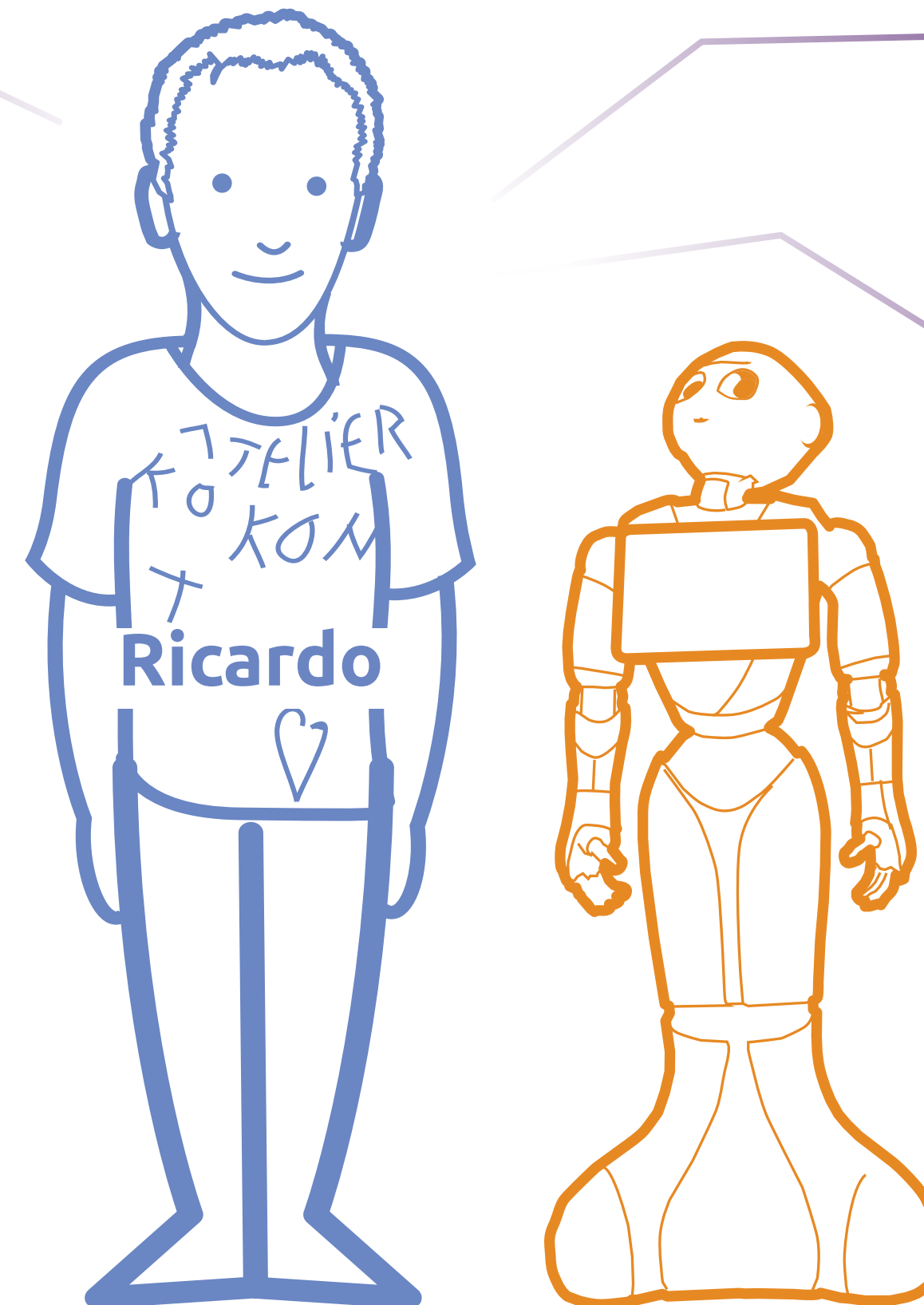
Phi: *Heb je nog vuile vaat? Als je nog vuile vaat hebt kun deze het beste nog even afwassen. Zo blijft er geen stapel vaat op je wachten.*

Ricardo: *Ik heb nog vuile vaat. Dank voor de tip!*

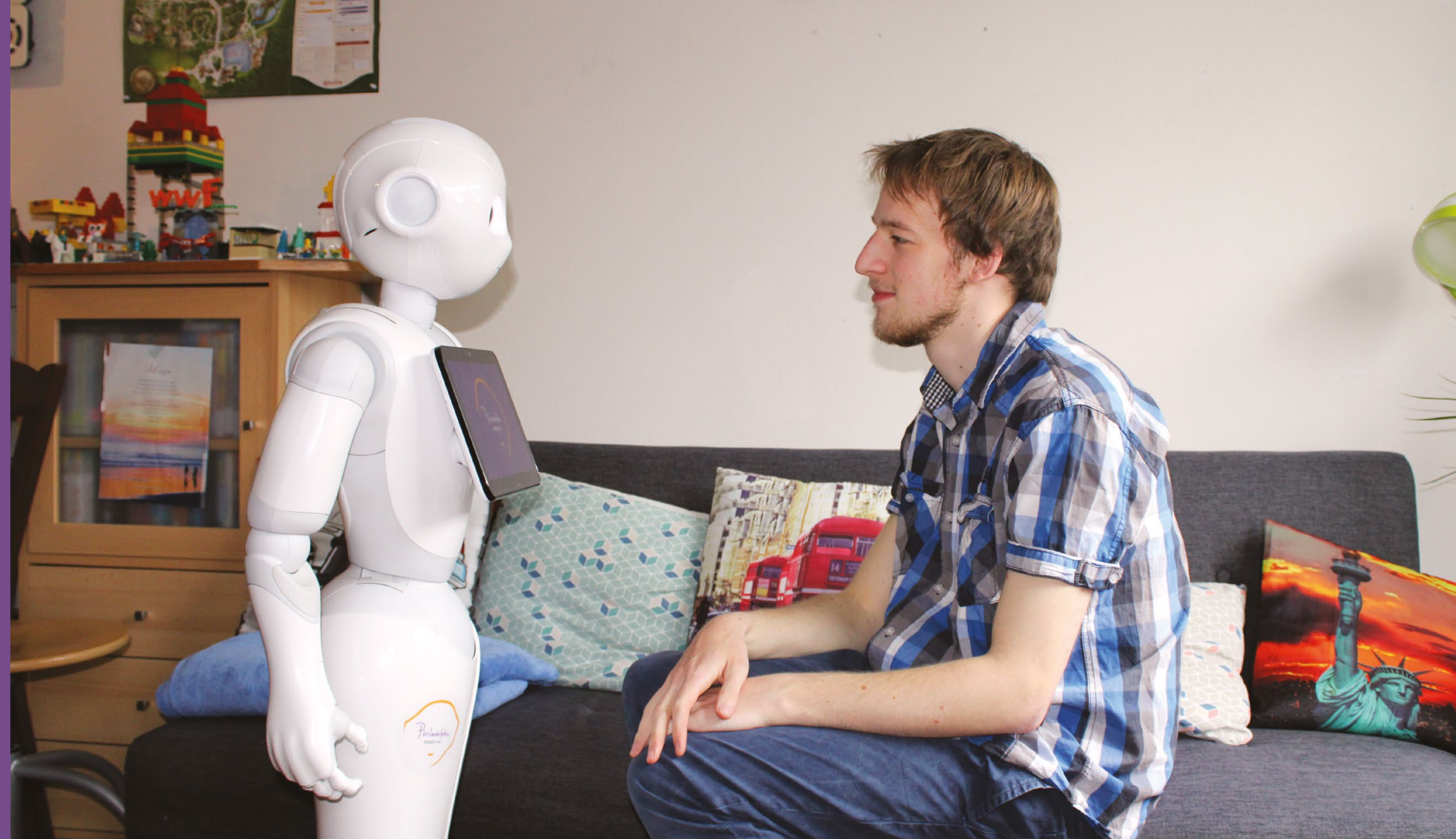
Wensen voor de toekomst

Niet door mij of andere mensen heen praten. Het is fijn dat Phi standby kan zijn. Ik zou Phi op pauze drukken als de begeleiding komt, zodat Phi er niet doorheen ging praten.

Dat de cliënt een verhaal kan vertellen en dat Phi daar vervolgens op inspeelt en eventueel doorverwijst naar de begeleiding.

Dat belangrijke interacties die niet zijn afgespeeld, bijvoorbeeld over medicatie, worden herhaald op een later moment of dat de begeleider een signaal krijgt.

Heeft u interesse in nadere informatie
over ons sociale robotica programma?
Neemt u dan contact op via [philadelphia.nl/
robotica](http://philadelphia.nl/robotica)

Phi: *Heb je een leuke tijd met mij gehad?*

**Ricardo: *Ik vond het gezellig dat je er was. Er was nu
iemand op mijn kamer waar ik tegen kon praten.***